

Републички хидрометеоролошки завод Србије
Кнеза Вишеслава 66
11000 Београд
Република Србија

МЕСЕЧНИ БИЛТЕН ЗА СРБИЈУ

СЕПТЕМБАР 2020. године

Београд, 5. октобар 2020. године

Одељење за мониторинг климе и климатске прогнозе
Сектор Националног центра за климатске промене, развој климатских модела и оцену
ризика елементарних непогода
web: <http://www.hidmet.gov.rs>
mail: office@hidmet.gov.rs

САДРЖАЈ

ТЕМПЕРАТУРА ВАЗДУХА.....	1
Средња месечна температура ваздуха.....	1
Максимална температура ваздуха	5
Минимална температура ваздуха	6
ПАДАВИНЕ.....	8
ОБЛАЧНОСТ, ВЕДРИ И ТМУРНИ ДАНИ.....	12
ТРАЈАЊЕ СИЈАЊА СУНЦА (ОСУНЧАВАЊЕ).....	15
ПРЕГЛЕД СИНОПТИЧКЕ СИТУАЦИЈЕ*	16
ПРИЛОЗИ	17
Средња температура ваздуха	17
Максимална температура ваздуха	21
Минимална температура ваздуха	25
Падавине	29

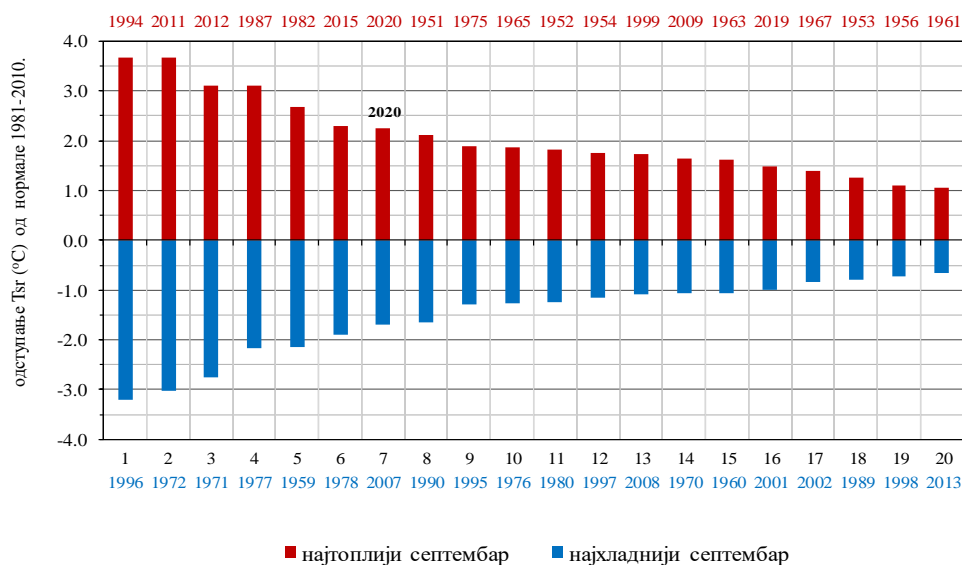
- ❖ *Седми најтоплији септембар у Србији, четврти у Кикинди, а у Београду девети*
- ❖ *На Златибору други најсушнији септембар*
- ❖ *Забележен је топлотни талас у већем делу Србије, најинтензивнији у Неготину*

ТЕМПЕРАТУРА ВАЗДУХА

Средња месечна температура ваздуха

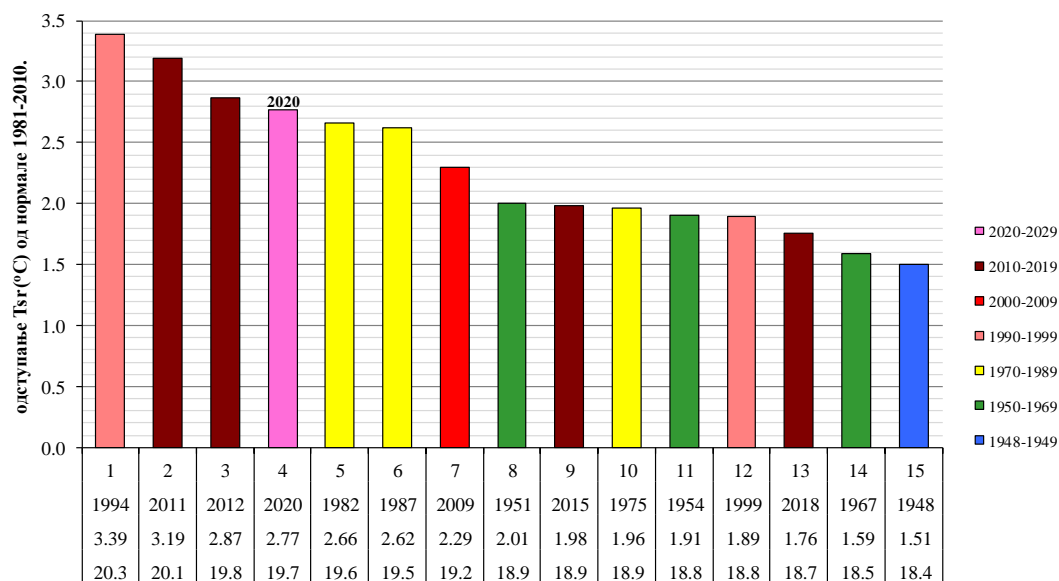
У Србији је септембар 2020. године *седми најтоплији септембар* (Слика 1) за период метеоролошких мерења од 1951-2020. године, у *Кикинди четврти најтоплији* (Слика 2) за период рада метеоролошке станице, док је у Београду *девети најтоплији* за период од 1887. до 2020. године.

Редослед најтоплијег и најхладнијег септембра у Србији за период 1951-2020.

Слика 1. Редослед најтоплијег и најхладнијег септембра у Србији за период 1951-2020. година

**Одступање средње септембарске температуре ваздуха од просека 1981-2010.
ГМС Кикинда - период 1948-2020.**

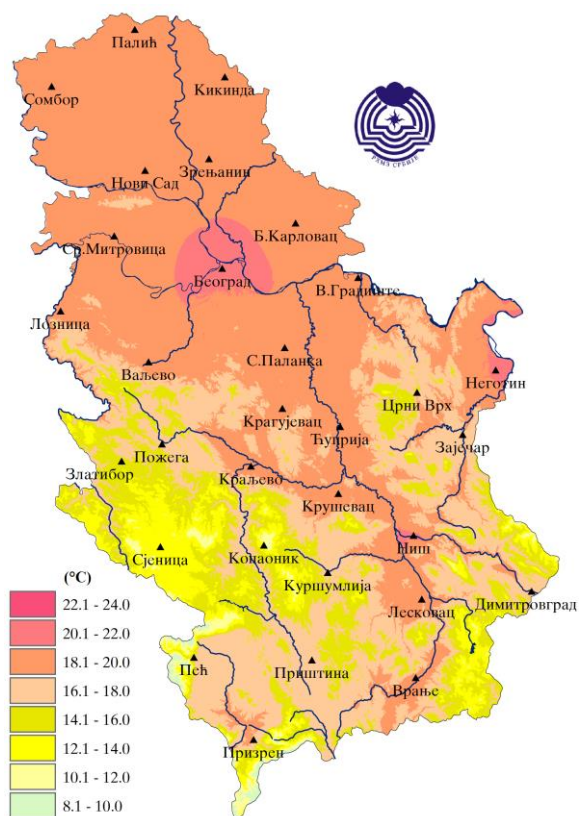
редни број године у опадајућем низу - година - одступање Tsr (°C) од нормале 1981-2010. - Tsr

Слика 2. Највиша септембарска температура ваздуха у Кикинди за период 1948-2020. година

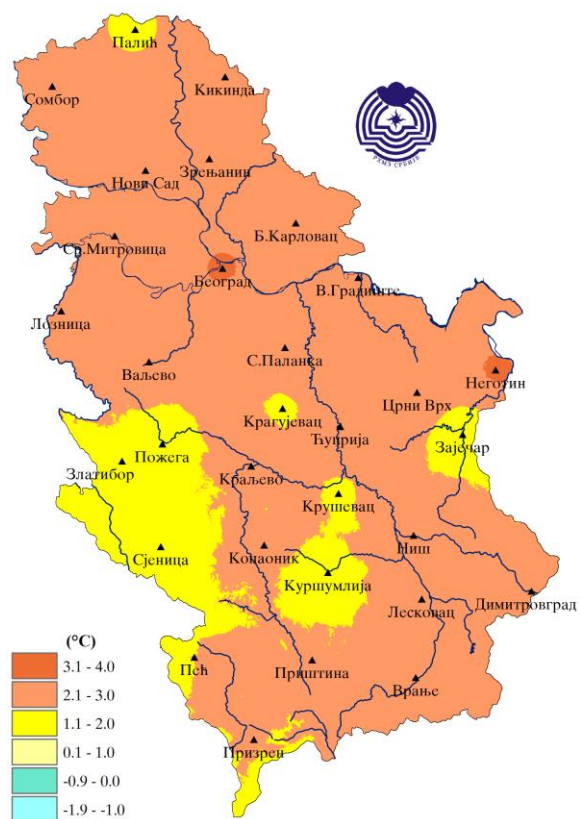
Средња температура ваздуха током септембра је била у интервалу од 16,7°C у Пожеги до 21,1°C у Београду, док је у планинским пределима била од 10,8°C на Копаонику до 15,1°C на Златибору (Слика 3).

Одступање средње месечне температуре ваздуха од нормале¹ за референтни период 1981–2010. било је од 1,3°C у Зајечару до 3,1°C у Београду и Неготину (Слика 4).

¹ Под појмом **нормала** подразумева се **климатолошка стандардна нормала**, тј. средња вредност климатског елемента израчуната за период од 1. јануара 1981. до 31. децембра 2010.

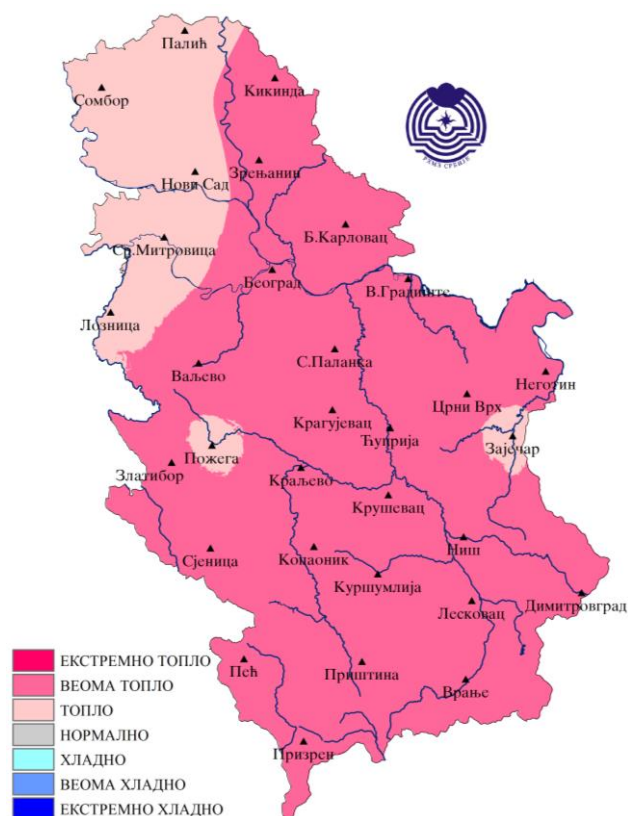
Слика 3. Просторна расподела средње месечне температуре у (°C)

Слика 4. Просторна расподела одступања средње месечне температуре у (°C) од нормале за референтни период 1981–2010.

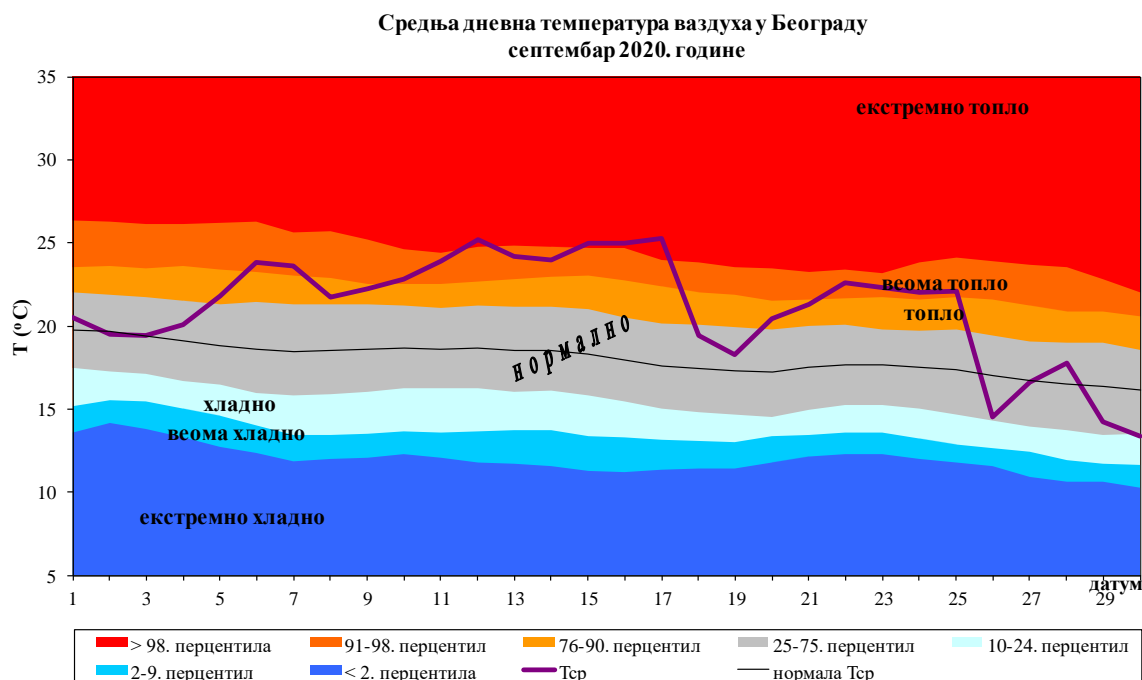
Средња температура ваздуха, према методи перцентила², током септембра је у већем делу земље била у категорији веома топло, док је у категорији топло била на Палићу, у Сомбору, Новом Саду, Сремској Митровици, Лозници, Пожеги и Жајечару (Слика 5).

² n-ти перцентил неке величине је она вредност посматране величине испод које се налази n процената података претходно поређаних у растући низ

Слика 5. Просторна расподела средње месечне температуре одређене методом перцентиала

Средња дневна температура ваздуха у Београду је према методи перцентиала, почетком и крајем месеца и при крају друге декаде септембра била у категорији нормално, а током већег дела месеца у категорији топло и веома топло, средином месеца и у категорији екстремно топло (Слика 6). Дневни ход средње дневне температуре ваздуха и припадајући перцентиали за станице Сомбор, Нови Сад, Лозница, Неготин, Крагујевац, Златибор, Ниш и Врање налази се у [прилогу](#).

Слика 6. Дневни ход средње дневне температуре ваздуха и припадајући перцентиали у Београду

Максимална температура ваздуха

Средња максимална температура ваздуха је током септембра била у интервалу од 25,2°C у Пожеги до 28,1°C у Неготину, а у Београду је износила 27,3°C. У планинским крајевима је средња максимална септембарска температура ваздуха била од 14,9°C на Копаонику до 21,4°C у Сјеници.

Према методи перцентиља средња месечна максимална температура ваздуха је у Србији била у категоријама топло и веома топло.

Највиша максимална дневна температура ваздуха за септембра у Србији је забележена у Ћуприји 7. септембра и износила је 33,3°C, док је у Београду највиша дневна температура ваздуха износила 31,8°C, а измерена је 17. септембра.

Забележен је један топлотни талас³. У Неготину је **топлотни талас најдуже трајао**, од 5. до 18. септембра, а на северу земље, делу западне, централне и јужне Србије регистрован је 9. септембра а завршио се 17. септембра, док је у Ћуприји, Смедеревској Паланци и Лесковцу почео 9. а завршио се 14. септембра (Табела 1).

Табела 1. Топлотни таласи у Србији током септембра 2020. године

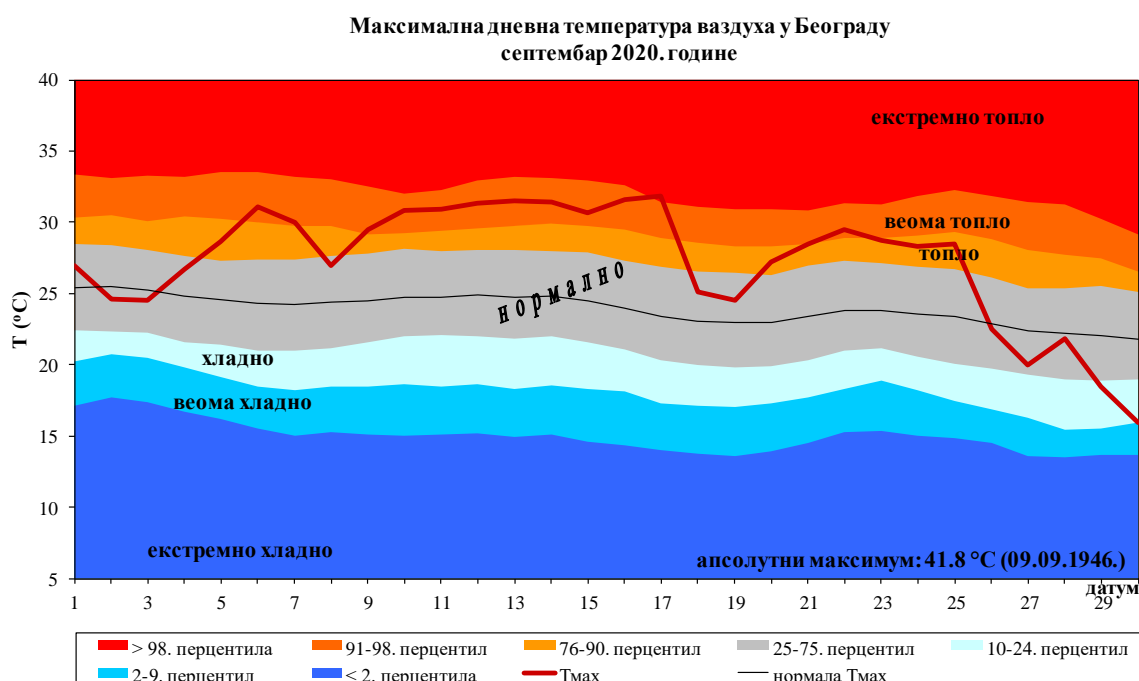
ТОПЛОТНИ ТАЛАСИ У СРБИЈИ - СЕПТЕМБАР 2020																																	
(у односу на референтни период 1981-2010)																																	
станица/дан	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30			
ПАЛИЋ										BT	BT	ET	ET	BT	ET	ET	ET																
СОМБОР									BT	ET	BT	ET	ET	BT	ET	BT	ET																
КИКИНДА									BT	BT	BT	ET	ET	BT	ET	BT	ET																
ЗРЕЊАНИН									BT	BT	BT	BT	BT	BT	BT	BT	ET																
НОВИ САД									BT	BT	BT	BT	ET	BT	BT	BT	ET																
СР.МИТРОВИЦА									BT	BT	BT	BT	BT	BT	BT	BT	BT																
БЕОГРАД									BT	BT	BT	BT	BT	BT	BT	BT	ET																
ЛОЗНИЦА										BT	BT	BT	BT	BT	BT	BT	BT																
ВАЉЕВО											BT	BT	BT	BT	BT	BT	BT																
В.ГРАДИШТЕ									BT	BT	BT	BT	BT	BT	BT	BT	ET																
СМ.ПАЛАНКА										BT	BT	BT	BT	BT																			
КРАГУЈЕВАЦ																																	
КРАЉЕВО																																	
ПОЖЕГА																																	
ЗЛАТИБОР																																	
ЋУПРИЈА										BT	BT	BT	BT	BT																			
КРУШЕВАЦ																																	
НЕГОТИН					BT	BT	BT	BT	BT	BT	BT	BT	BT	BT	BT	BT	BT																
ЗАЈЕЧАР																																	
ЦРНИ ВРХ																																	
КОПАОНИК																																	
СЈЕНИЦА																																	
НИШ																																	
ВРАЊЕ										BT	BT	BT	BT	BT	BT	BT	BT																
ДИМИТРОВГРАД	ET																																
ЛЕСКОВАЦ										BT	BT	BT	BT	BT																			
КУРШУМЛИЈА																																	
Б.КАРЛОВАЦ										BT	BT	ET	BT	BT	BT	BT	ET																

³ Топлотни талас је, према методи перцентиља, период током кога је максимална дневна температура ваздуха у домену веома топло и екстремно топло 5 и више дана

Летњи дани⁴ су регистровани у већем делу Србије, изузев на Копаонику и Црном Врху. Број летњих дана је био у интервалу од 17 у Пожеги до 26 у Лесковцу, а у Београду 22 летња дана. На Златибору је током септембра забележен један летњи дан, а у Сјеници четири. Забележени број летњих дана је у већем делу земље за 6 до 12 дана већи од просека за септембар.

Тропски дани⁵ су забележени у већем делу Србије, изузев у брдско-планинским крајевима и у Пожеги. Број тропских дана је био у интервалу од два колико је регистровано у Куршумлији до 15 у Неготину, док је у Београду било 10 тропских дана. Забележени број тропских дана је за три до 12 дана већи од просека за септембар.

Дневни ход максималне дневне температуре ваздуха и припадајући перцентили у Београду, током септембар 2020. године, приказан је на слици 7, док се за станице Сомбор, Нови Сад, Лозница, Неготин, Крагујевац, Златибор, Ниш и Врање налази у [прилогу](#).

Слика 7. Дневни ход максималне дневне температуре ваздуха и припадајући перцентили у Београду

Минимална температура ваздуха

Средња минимална температура ваздуха је током септембра била у интервалу од 10,4°C у Зајечару до 16,3°C у Београду. У планинским пределима је средња минимална температура ваздуха била у интервалу од 7,4°C на Копаонику до 11,5°C на Црном Врху.

Према методи перцентила средња месечна минимална температура ваздуха је у већем делу земље била у категорији топло, веома топло је било у Београду, Ваљеву, Неготину, Нишу, Врању и на планинама, док је у категорији нормално било у Смедеревској Паланци и Ћуприји.

⁴ Летњи дан је по дефиницији дан са максималном дневном температуром ваздуха од 25°C и вишом

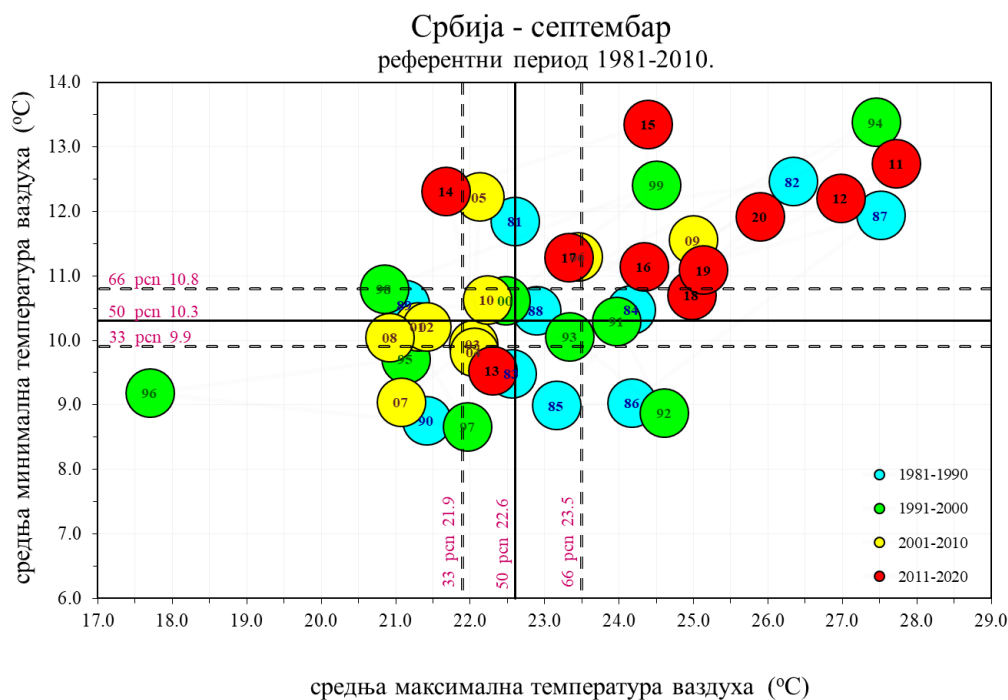
⁵ Тропски дан је по дефиницији дан са максималном дневном температуром ваздуха 30°C и више

Најнижа минимална дневна температура ваздуха од 0,6°C забележена је 27. септембра на Копаонику. У нижим пределима најнижа дневна температура ваздуха је регистрована у Зајечару 21. септембра и износила је 3,4°C, а у Београду је 19. септембра измерена минимална дневна температура ваздуха од 10,4°C.

У Београду су забележене три тропске ноћи⁶, а по једна у Неготину и Зрењанину.

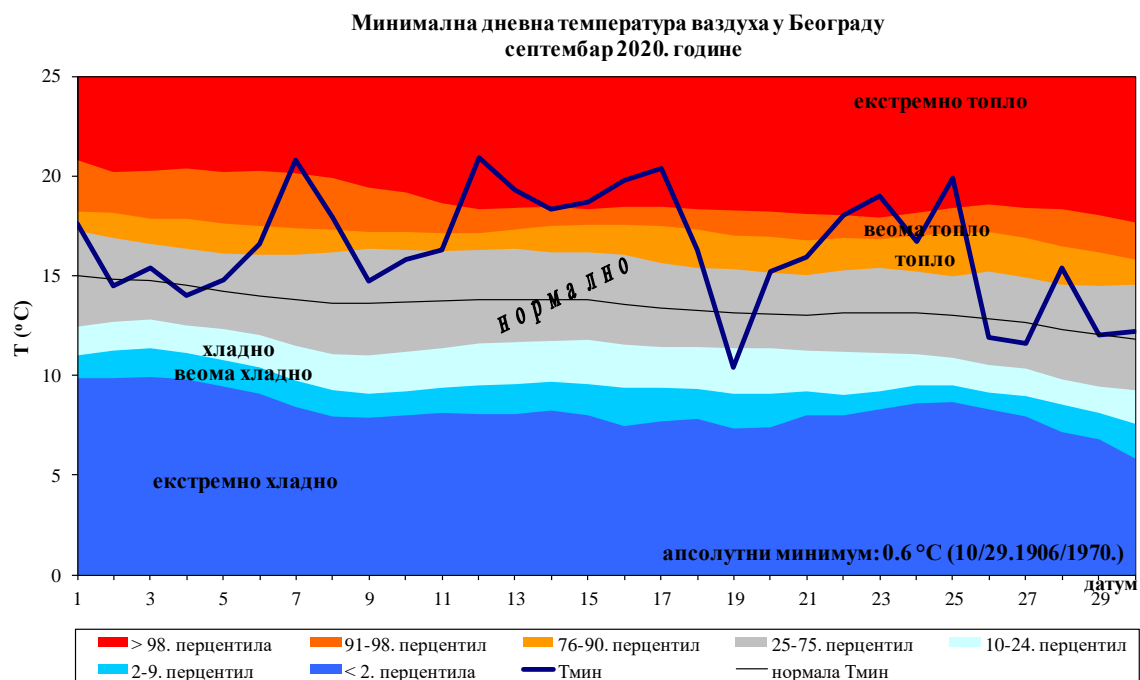
На слици 8 приказана је оцена минималне и максималне температуре ваздуха у Србији за септембар према расподели терцила у односу на референтни период 1981-2010. Може се уочити да су максимална и минимална температура ваздуха изнад вишегодишњег просека.

Слика 8. Средња месечна минимална и максимална температура ваздуха и њихови припадајући терцили у Србији у односу на референтни период 1981-2010

Дневни ход минималне дневне температуре ваздуха и припадајући перцентили у Београду, током септембра 2020. године, приказан је на слици 9, док се за станице Сомбор, Нови Сад, Лозница, Неготин, Крагујевац, Златибор, Ниш и Врање налази у [прилогу](#).

⁶ Тропска ноћ је по дефиницији дан са минималном дневном температуром ваздуха 20°C и више

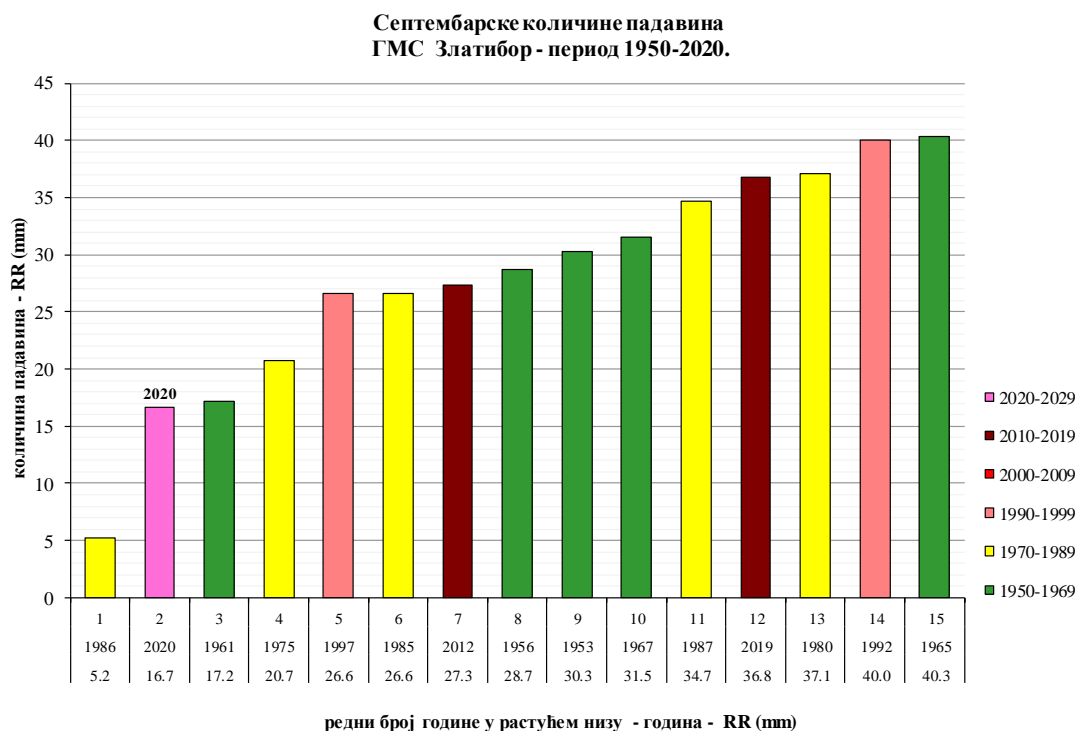

Слика 9. Дневни ход минималне дневне температуре ваздуха и припадајући перцентици у Београду

ПАДАВИНЕ

У већем делу Србије је регистрована количина падавина испод просека за септембар. Други најсушнији септембар на Златибору, са количином падавина од 16,7 mm, док је сушније било 1986. године када је измерено 5,2 mm кише (Слика 10).

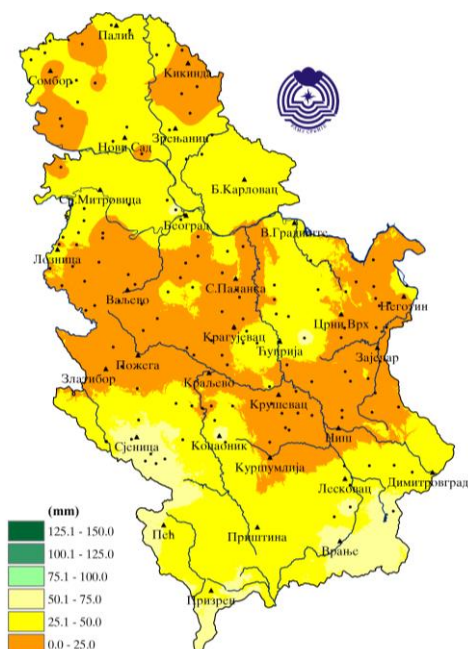
Током септембра забележена количина падавина је била у интервалу од 7,5 mm у Краљеву до 59,9 mm у Врању, а на планинама од 16,7 mm на Златибору до 67,5 mm на Копаонику, док је у Београду регистровано 22,1 mm кише (Слика 11).

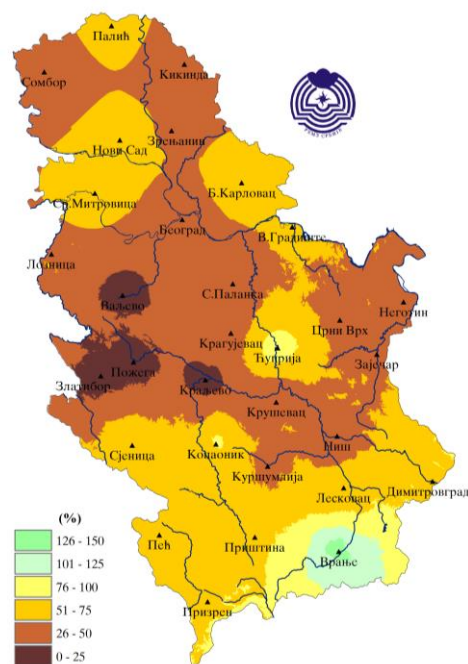
Слика 10. Најмање септембарске количине падавина Златибору за период од 1950-2020. године

Укупна количина падавина у односу на нормалу за референтни период 1981-2010. је била од 13 % у Краљеву до 128% у Врању (Слика 12).

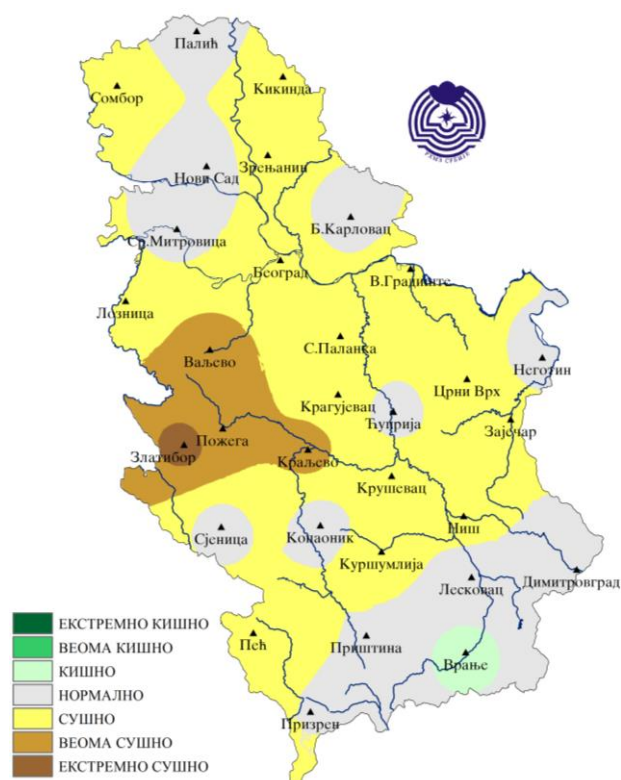
Према методи перцентила септембарска количина падавина је у Србији била у категоријама нормално и сушно, екстремно сушно је било на Златибору, веома сушно у Краљеву и Пожеги, док је кишно било у Врању (Слика 13).

Слика 11. Просторна расподела месечне количине падавина у милиметрима на основу података са 28 Главне, 27 климатолошких и 113 падавинских станица

Слика 12. Просторна расподела месечне количине падавина у процентима од нормале за референтни период 1981-2010.

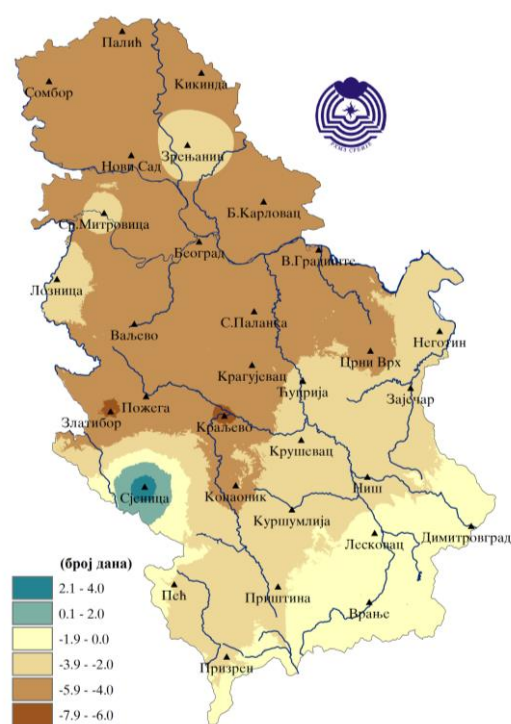
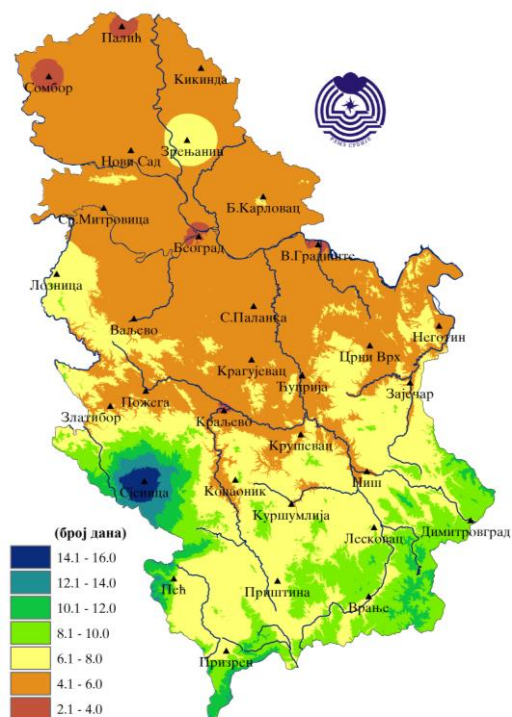

Слика 13. Месечна количина падавина одређена методом перцентиала

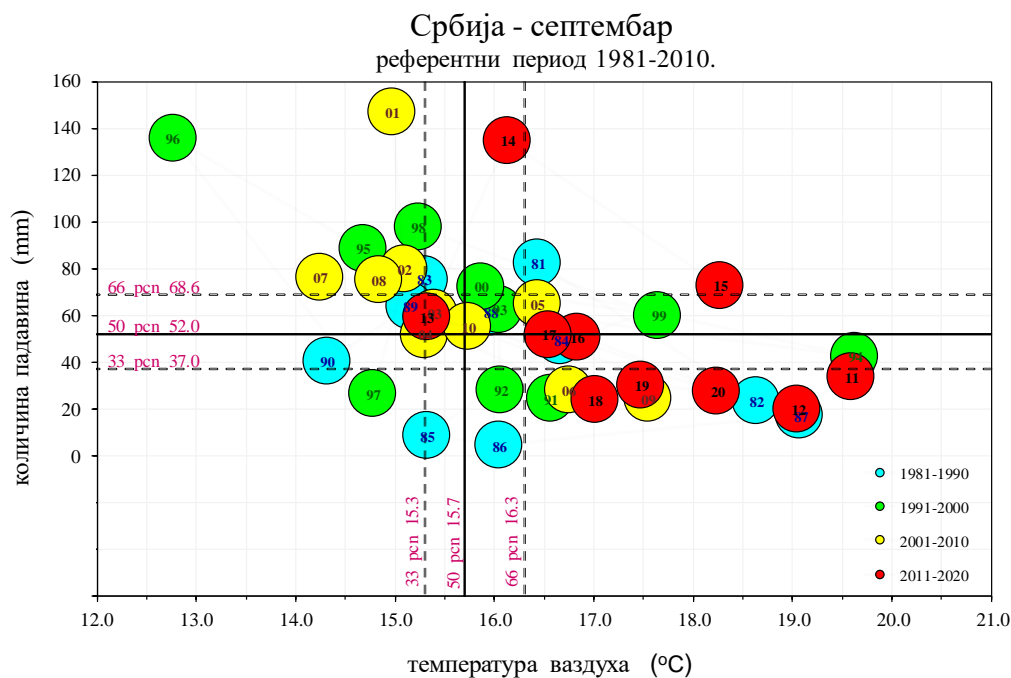
Највећа дневна количина падавина регистрована је **на Копаонику** 26. септембра и износила је 39,5 mm. У Београду је максимална дневна количина падавина измерена 27. септембра и износила је 12,1 mm.

Број дана са падавинама већим од 0,1 mm је током септембра био у интервалу од 4 дана на Палићу, у Сомбору, Београду, Краљеву и Великом Градишту до 15 дана у Сјеници за три дана више од просека (Слика 14). Забележени број дана са падавинама је у већем делу Србије за три до шест дана мањи од просека за септембра.

У Новом Саду, Туприји, Врању, Сјеници и на Копаонику забележен је по један дана са падавинама већим од 20 mm.

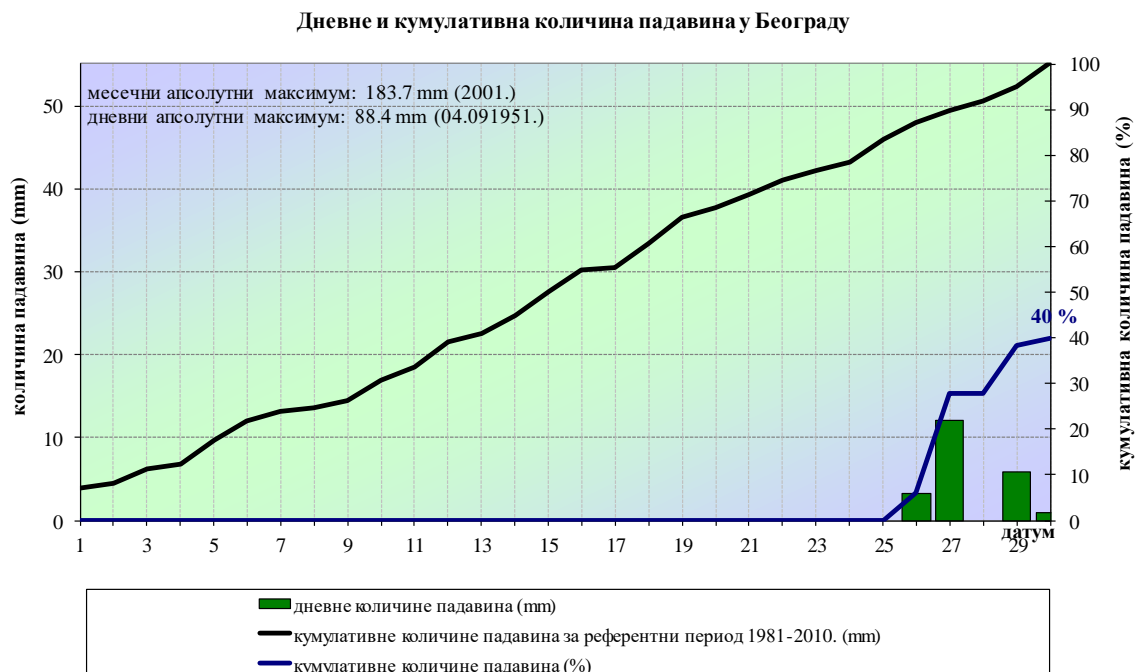

На слици 16 приказана је оцена температуре ваздуха и количине падавина у Србији за септембар према расподели терцила у односу на референтни период 1981-2010. Може се уочити да септембар 2020. године са температуром ваздуха знатно изнад горњег терцила и количином падавина испод доњег терцила за овај период године.

Слика 17. Средња месечна температура ваздуха и количина падавина и њихови припадајући терцили у Србији у односу на референтни период 1981-2010

Дневне и кумулативне количине падавина у односу на нормалу 1981-2010. за септембар у Београду приказане су на слици 18, док се за станице Сомбор, Нови Сад, Лозница, Неготин, Крагујевац, Златибор, Ниш и Врање налази у [прилогу](#).

Слика 18. Дневне и кумулативне количине падавина у Београду

ОБЛАЧНОСТ, ВЕДРИ И ТМУРНИ ДАНИ

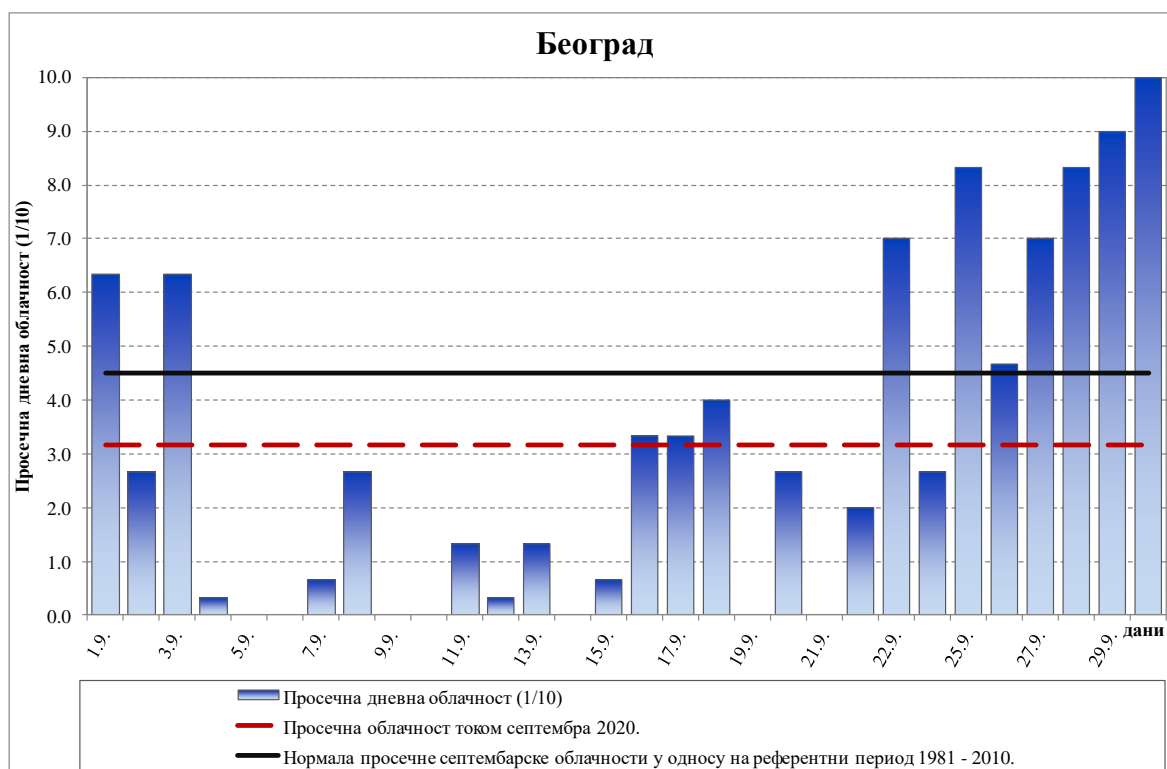
Средња септембарска облачност у Србији је била у домену просечних вредности, у интервалу од 3/10 до 6/10. Просечна дневна облачност током септембра у Београду, Пожеги и Неготину представљена је на сликама 19, 20 и 21.

У већем делу Србије број ведрих дана⁷ је био у интервалу од једног у Сјеници до 15 у Неготину, а у Београду 13, док на Копаонику није било ведрих дана. Осмотрени број ведрих дана је у већем делу Србије за један до шест дана већи од просека за септембар.

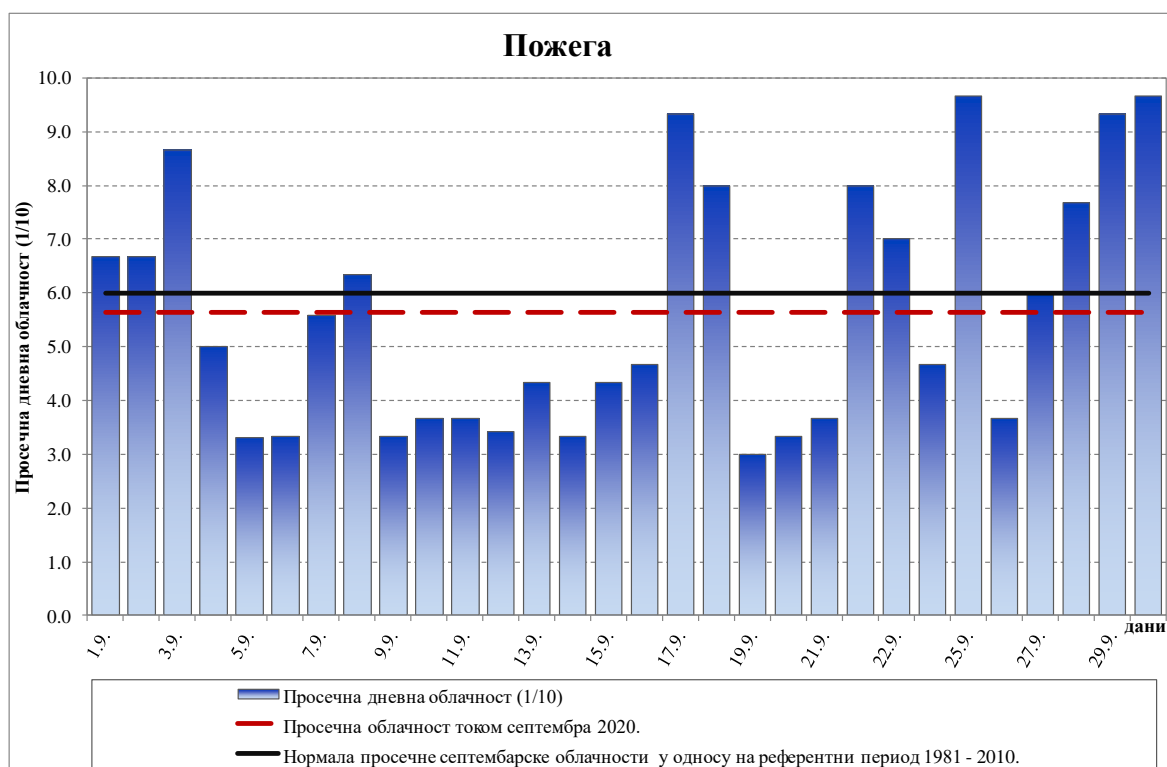
У Србији је током септембар регистровано од један до седам тмурних дана⁸, што је у већини места до шест дана мање од просека за септембар. У Београду је забележено четири тмурна дана.

⁷ Вудар дан је по дефиницији дан са облачношћу мањом од 2/10

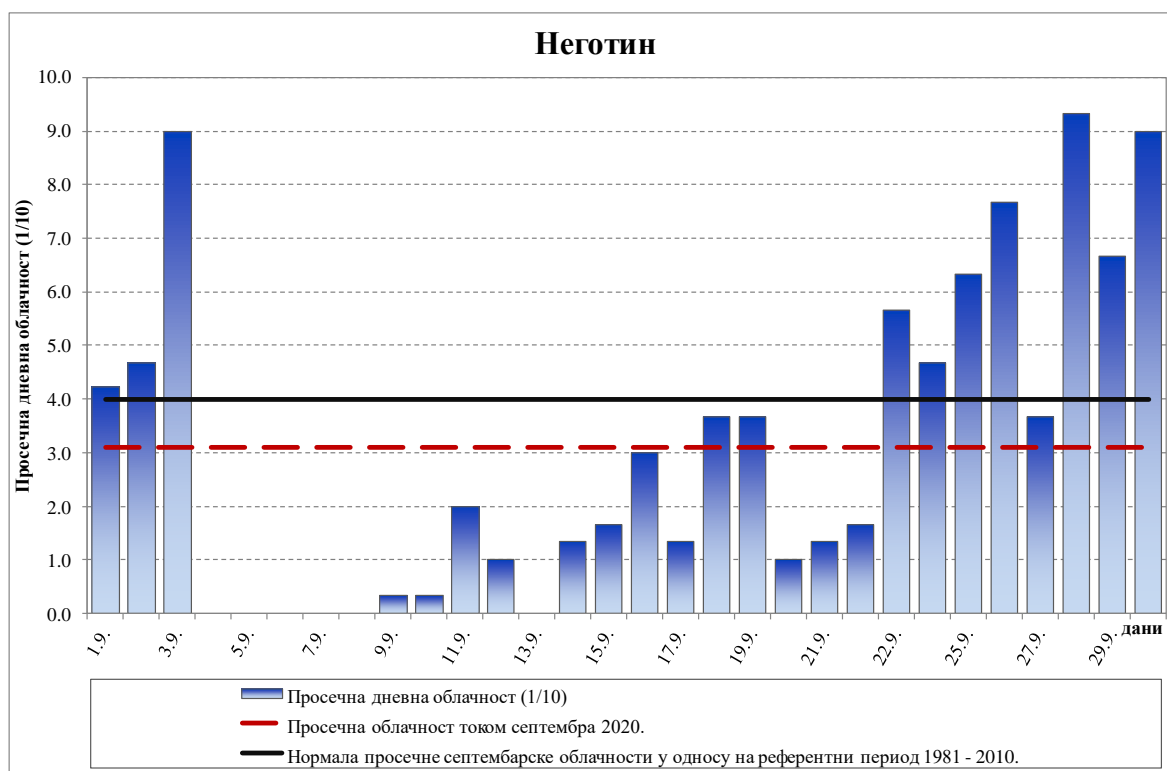
⁸ Тмуран дан је по дефиницији дан са облачношћу већом од 8/10

Слика 19. Просечна дневна облачност у Београду

Слика 20. Просечна дневна облачност у Пожеги

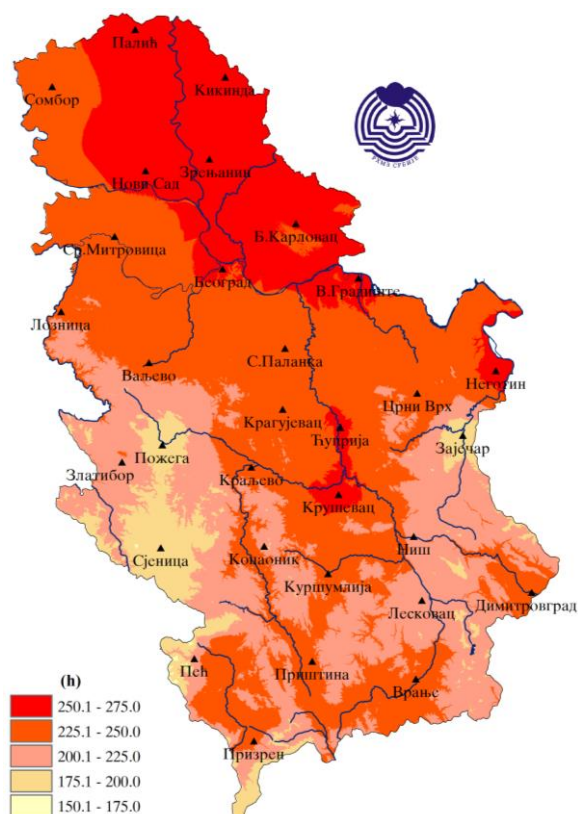
Слика 21. Просечна дневна облачност у Неготину

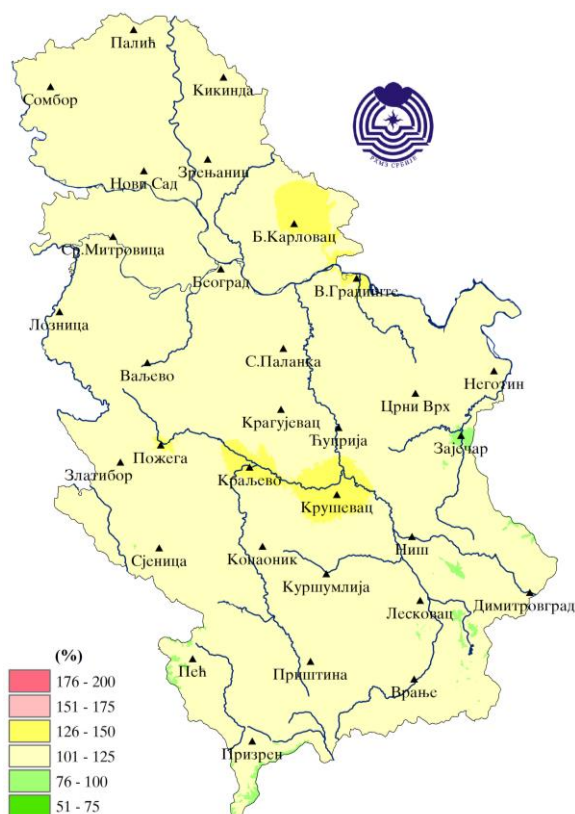
ТРАЈАЊЕ СИЈАЊА СУНЦА (ОСУНЧАВАЊЕ)

Осунчавање је током септембра било у интервалу од 184,5 часова у Пожеги до 260,7 часова у Крушевцу (Слика 22).

Трајање сијања сунца је било од 100% у Зајечару до 137% у Крушевцу у односу на нормалу за референтни период 1981-2010. (Слика 23).

Слика 22. Осунчавање у часовима

Слика 23. Осунчавање у процентима од нормале за референтни период 1981–2010.

*Напомена: Климатска анализа метеоролошких елемената урађена је на основу прелиминарних података са 28 Главних метеоролошких станица

ПРЕГЛЕД СИНОПТИЧКЕ СИТУАЦИЈЕ*

Током већег дела месеца утицај Азорског антициклона и топло и веома топло време; од средине треће декаде циклон и таласи влажног и хладног ваздуха уз значајну промену временских услова; киша, пљускови, грмљавине, а затим и осетан пад температуре

Почетком месеца уследио је мањи пад температуре услед проласка хладног атмосферског фронта са запад-северозапада и пратеће висинске долине уз појачан северни и северозападни ветар, кишу и локалне пљускове претежно на северу, у централним крајевима земље и на истоку.

Затим, успостављање приземног антициклона, а од средине прве декаде и веома топло време. Наиме, преко северозападне и северне Европе доминирао је циклон док се преко централних предела континента и Балканског полуострва пружао Азорски антициклон. Истовремено, на висини се одржавало слабоградијентно поље геопотенцијала.

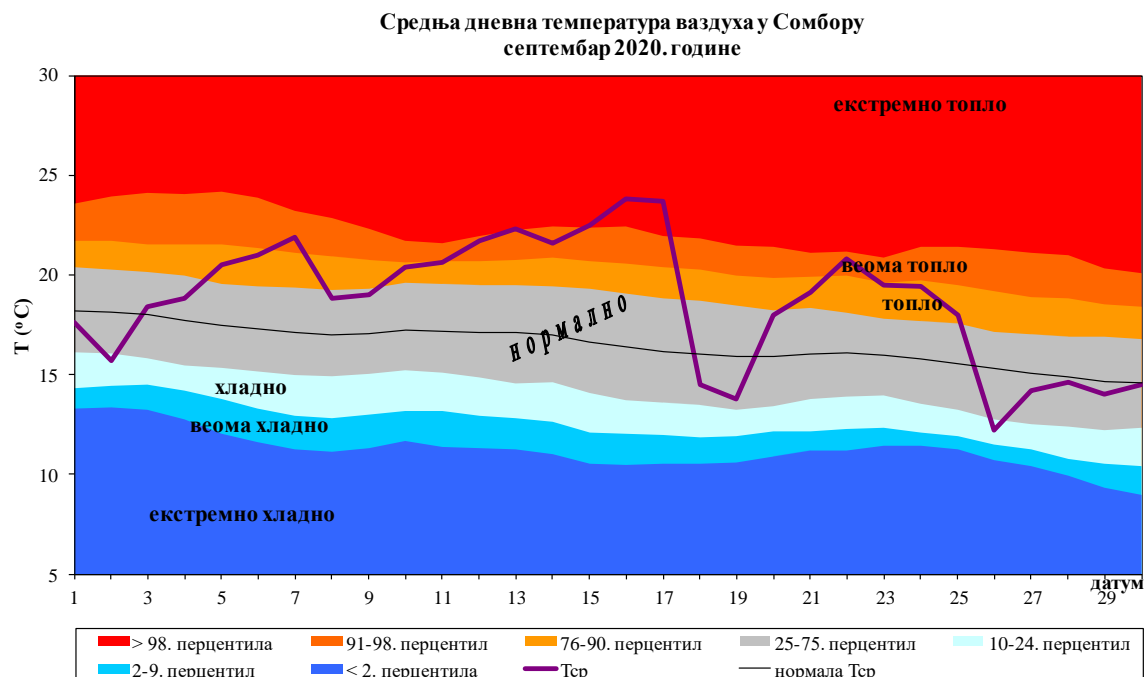
Средином месеца, развој висинске депресије и њено продубљавање у централном Средоземљу, а затим и формирање Средоземног јаког циклона названог „Јанис“ донео је Грчкој јако невреме, а у нашим пределима понегде кишу и краткотрајне пљускове, крајем друге декаде и мањи пад температуре. Мада се и даље задржавало топло време за овај период године. Затим, интензивне циклоналне циркулације на источном Атлантику, најпре висинске депресије у Бискајском заливу, а потом и развој Исландског циклона и његово премештање ка континенту, у трећој декади, постепено су дестабилизовали време на Балканском полуострву.

Развијен циклон и фронтални таласи у његово склопу са запада и северозапада континента, од средине поменуте декаде, донели су и значајну промену временског стања у Србији у виду наоблачења са кишом, пљусковима и грмљавином, а потом и захлађења.

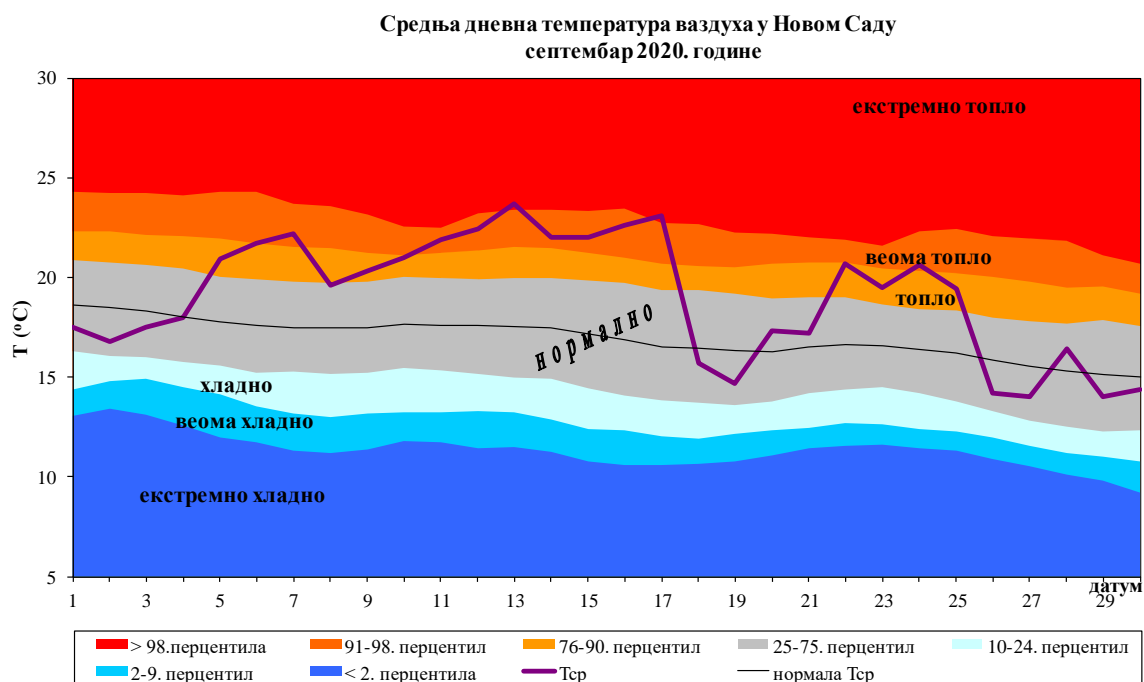
* Национални центар за хидрометеоролошки систем ране најаве и упозорења

ПРИЛОЗИ

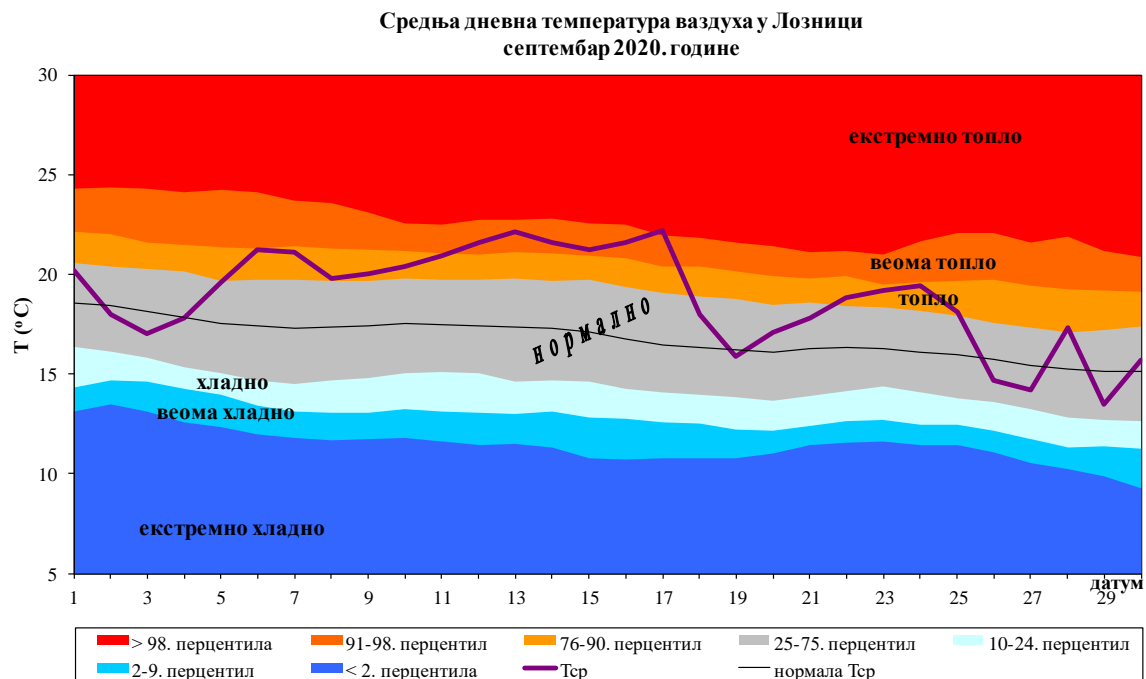
Средња температура ваздуха

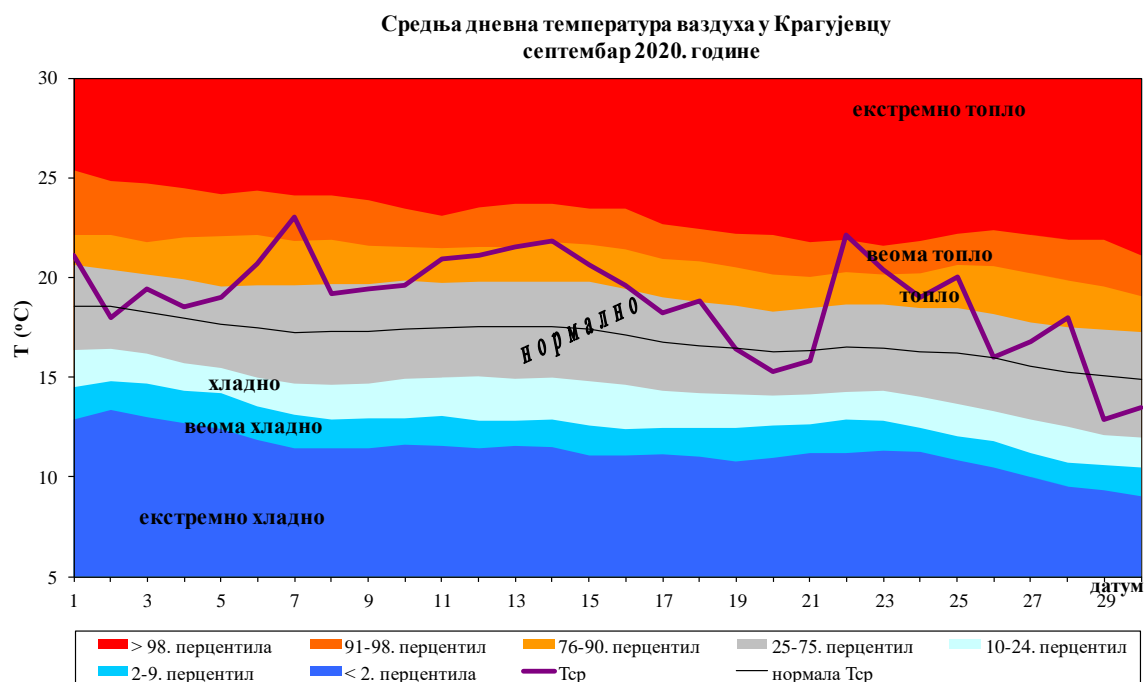
Прилог 1. Дневни ход средње дневне температуре ваздуха и припадајући перцентили у Сомбору

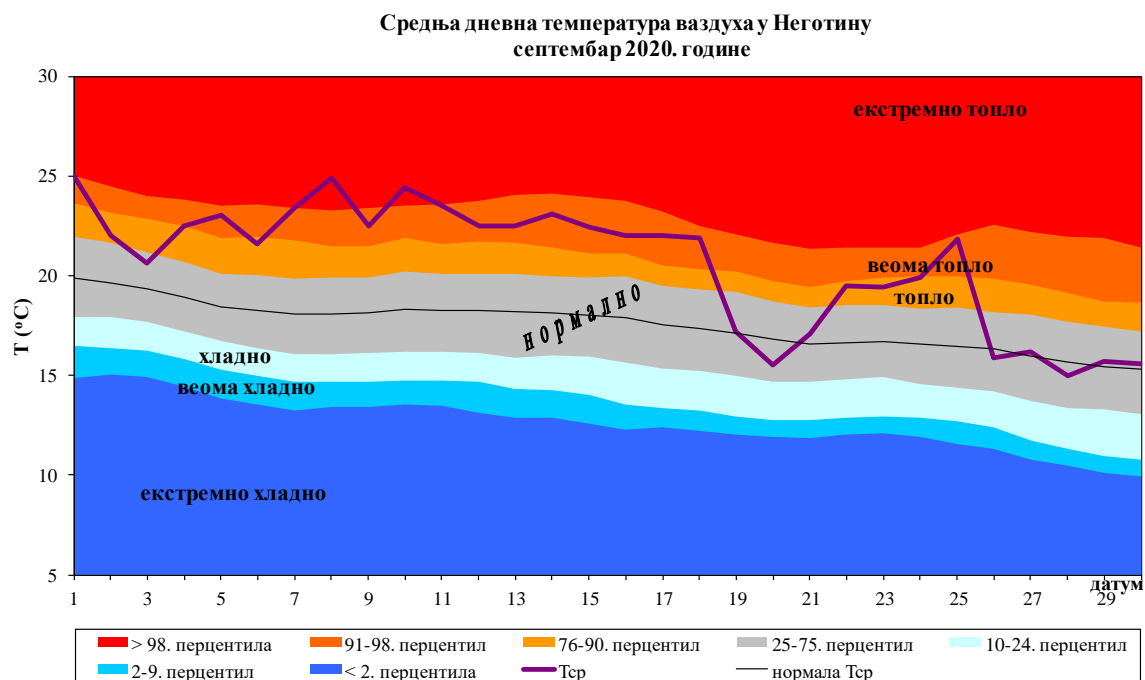
Прилог 2. Дневни ход средње дневне температуре ваздуха и припадајући перцентили у Новом Саду

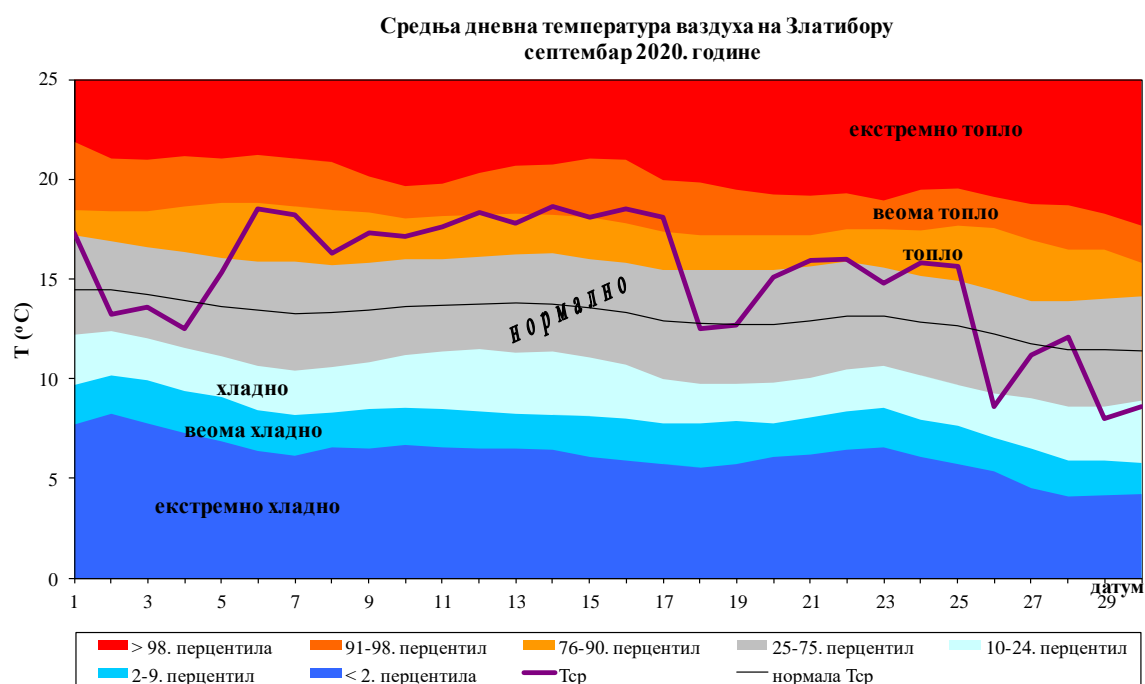
Прилог 3. Дневни ход средње дневне температуре ваздуха и припадајући перцентили у Лозници

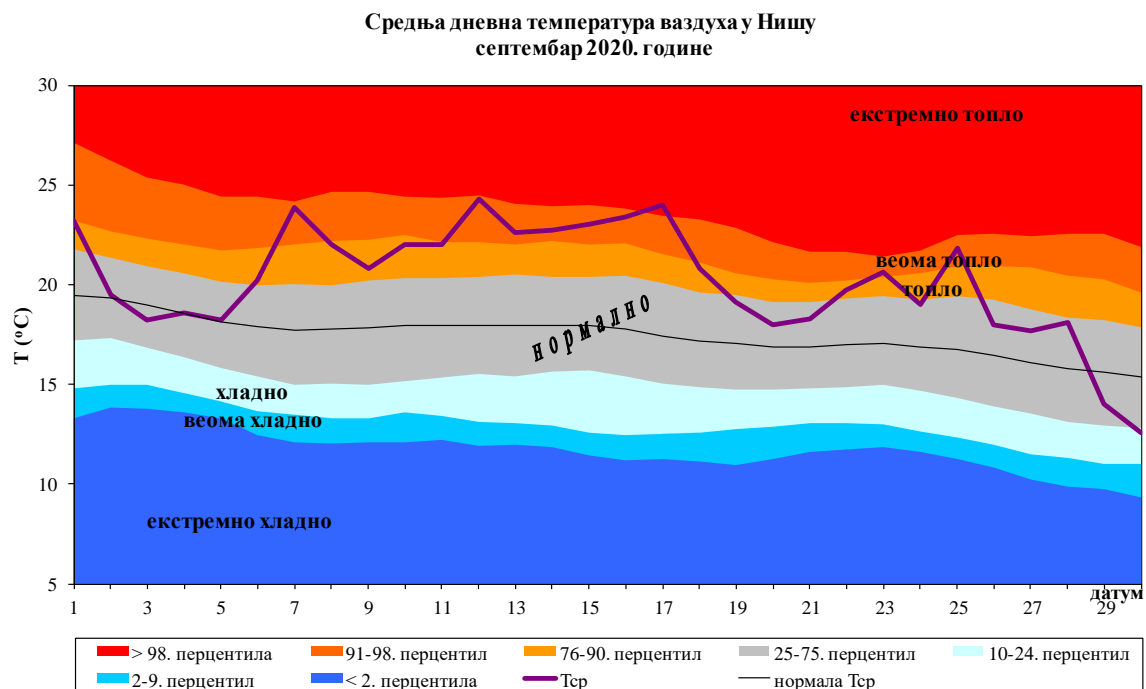
Прилог 4. Дневни ход средње дневне температуре ваздуха и припадајући перцентили у Крагујевцу

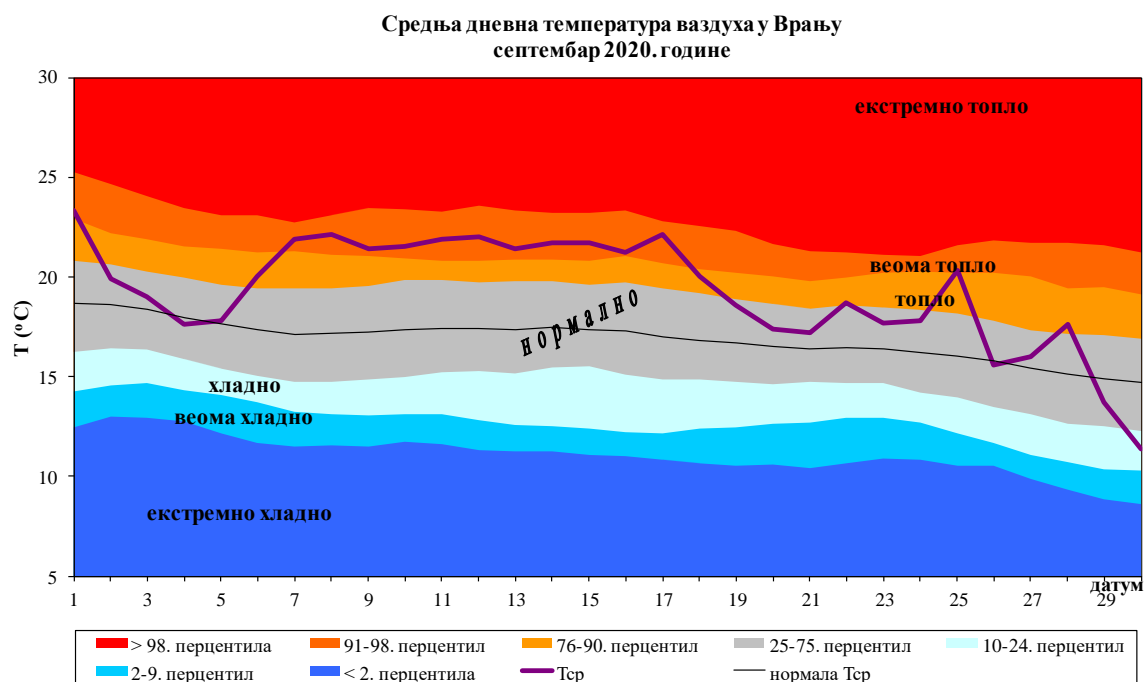
Прилог 5. Дневни ход средње дневне температуре ваздуха и припадајући перцентили у Неготину

Прилог 6. Дневни ход средње дневне температуре ваздуха и припадајући перцентили на Златибору

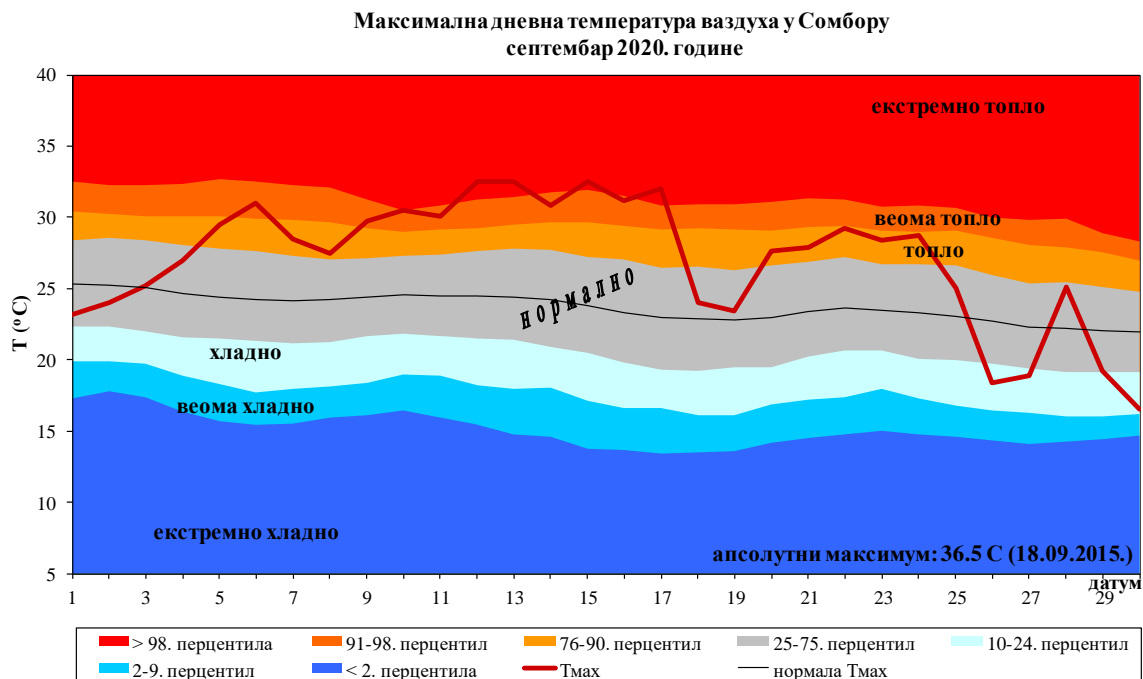

Прилог 7. Дневни ход средње дневне температуре ваздуха и припадајући перцентили у Нишу

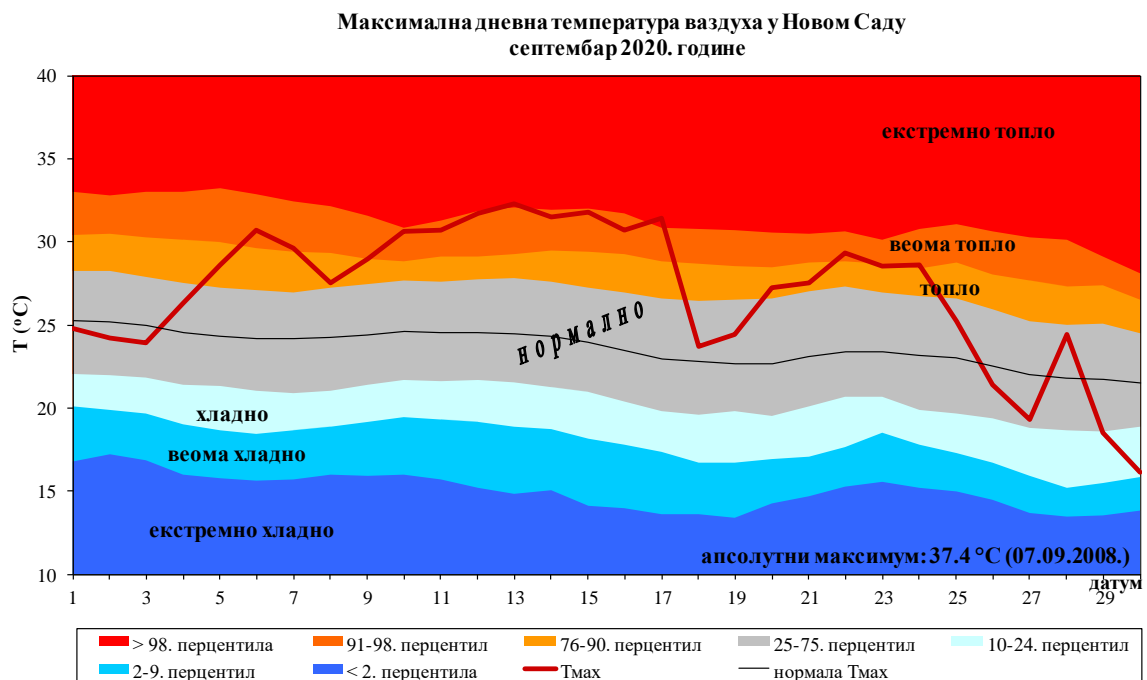

Прилог 8. Дневни ход средње дневне температуре ваздуха и припадајући перцентили у Врању

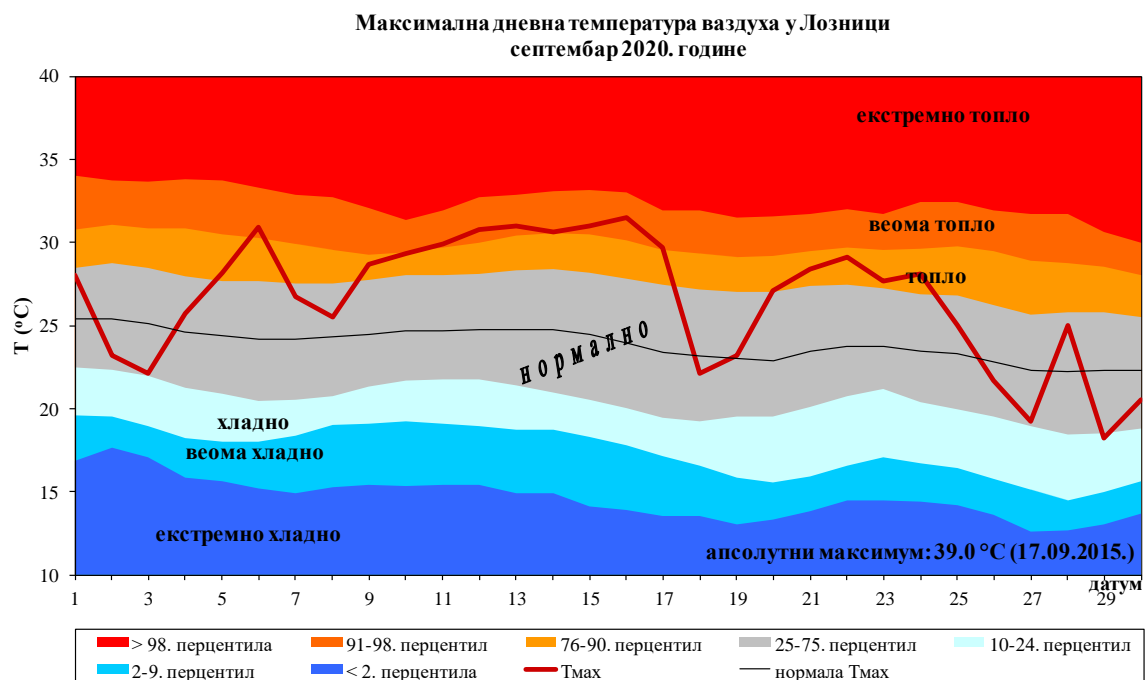
Максимальная температура воздуха

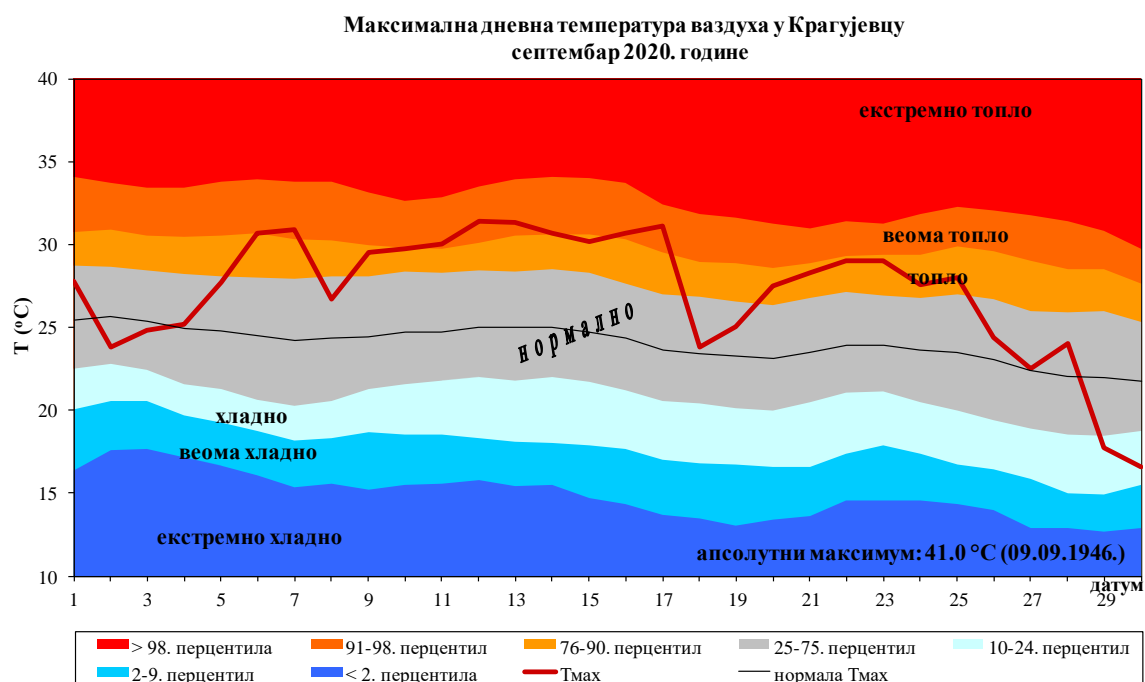
Прилог 9. Дневни ход максимальной дневной температуры воздуха и принадлежащие перцентили в Сомборе

Прилог 10. Дневни ход максимальной дневной температуры воздуха и принадлежащие перцентили в Новом Саде

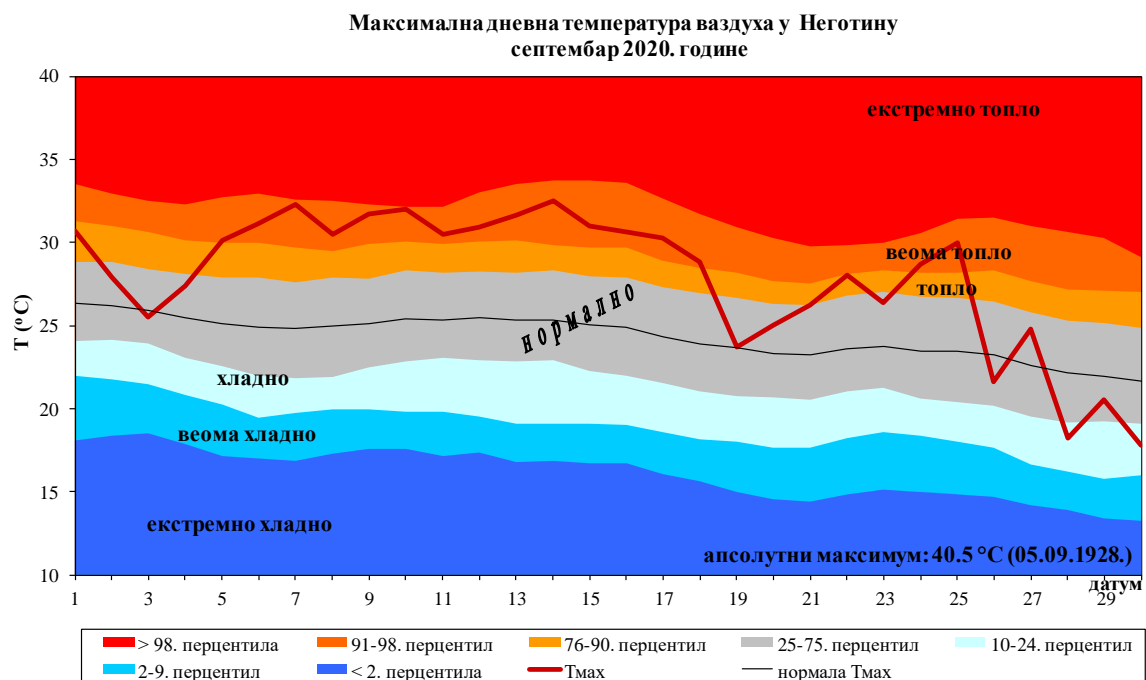

Прилог 11. Дневни ход максималне дневне температуре ваздуха и припадајући перцентили у Лозници

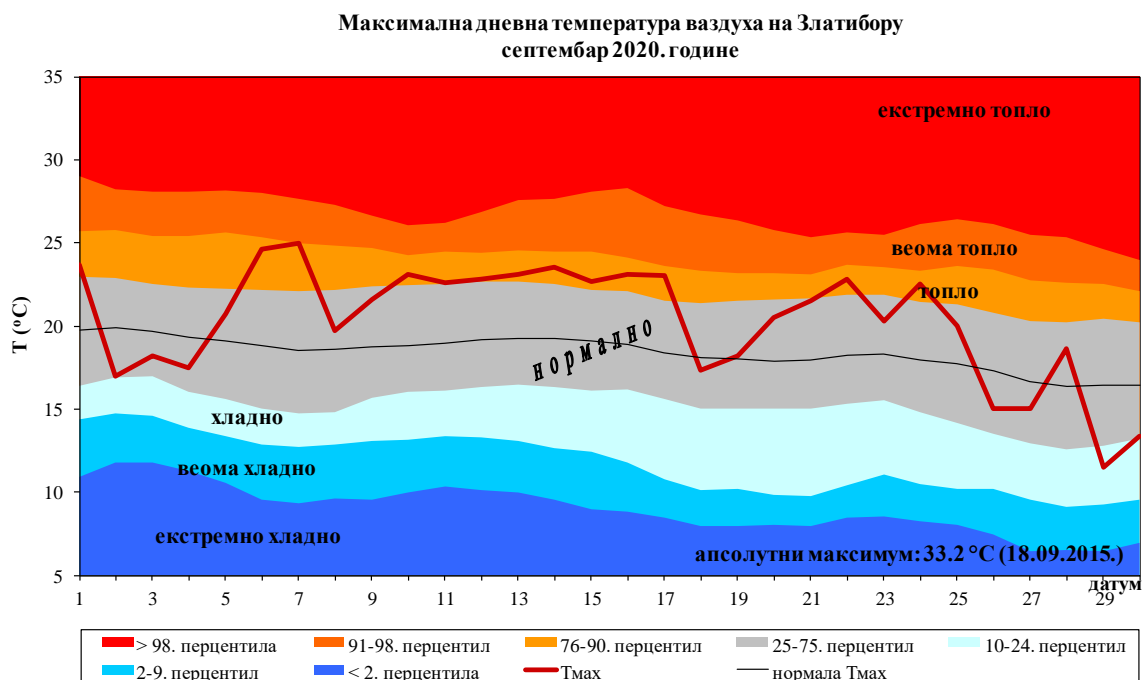

Прилог 12. Дневни ход максималне дневне температуре ваздуха и припадајући перцентили у Крагујевцу

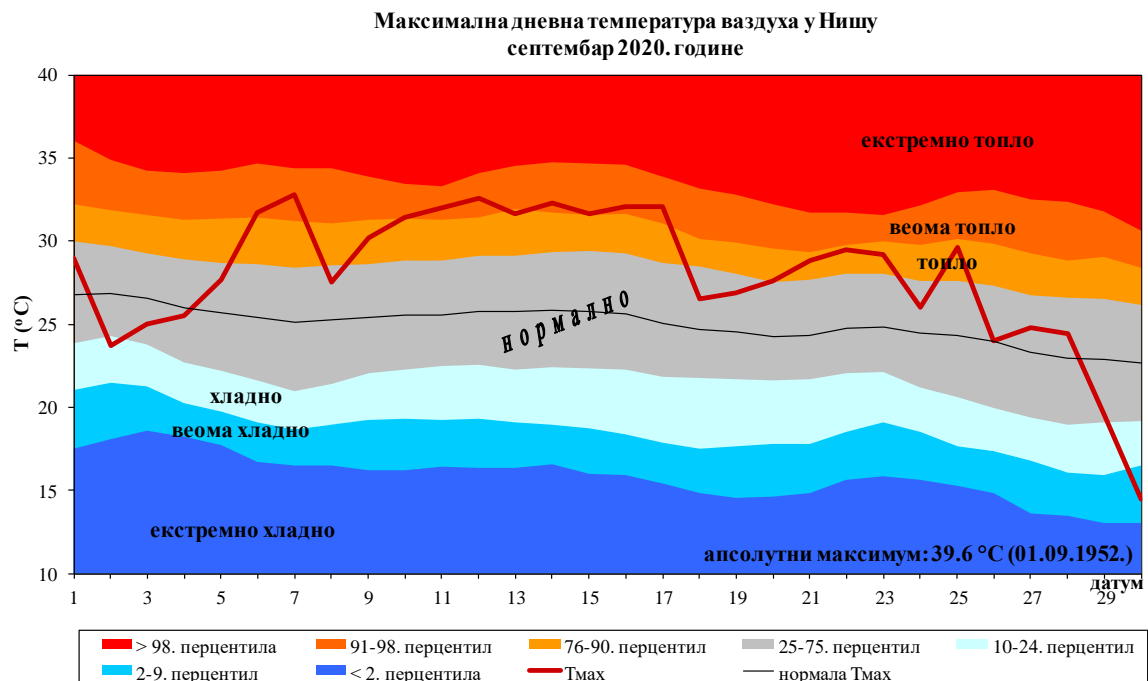

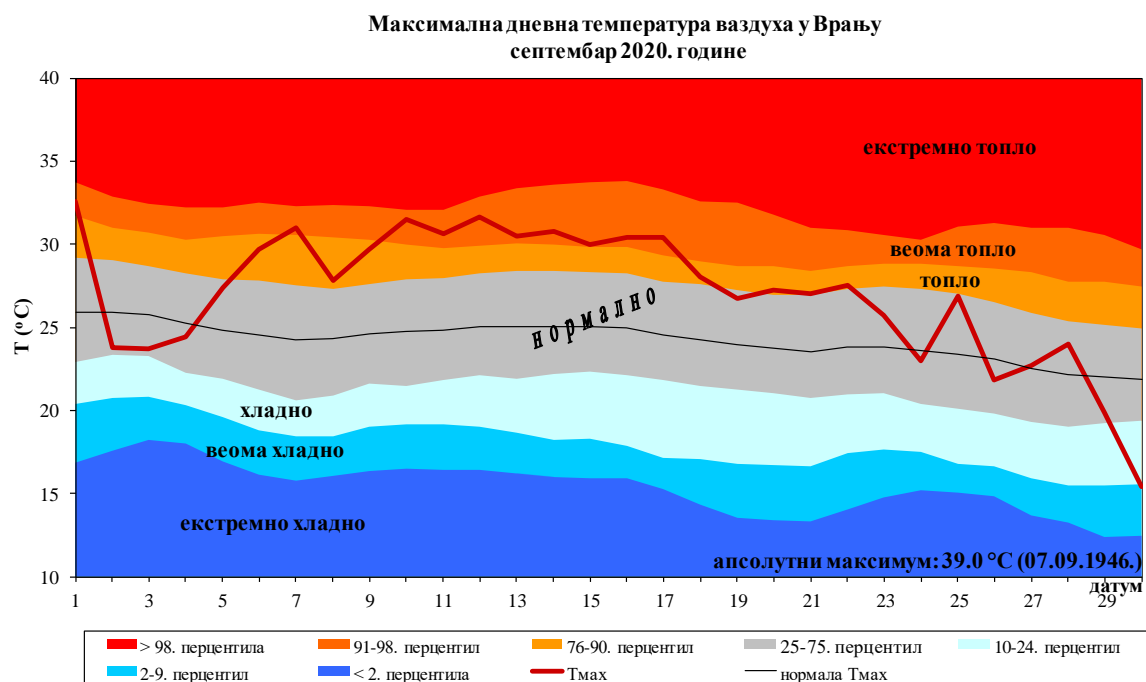
Прилог 13. Дневни ход максималне дневне температуре ваздуха и припадајући перцентили у Неготину

Прилог 14. Дневни ход максималне дневне температуре ваздуха и припадајући перцентили на Златибору

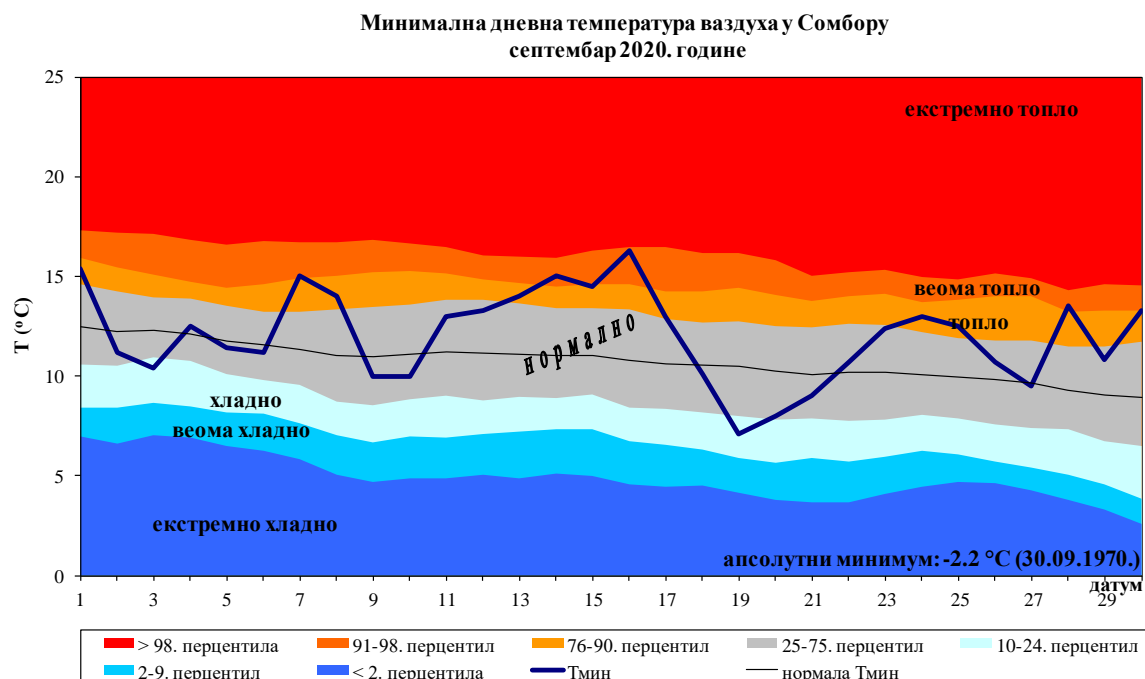

Прилог 15. Дневни ход максималне дневне температуре ваздуха и припадајући перцентили у Нишу

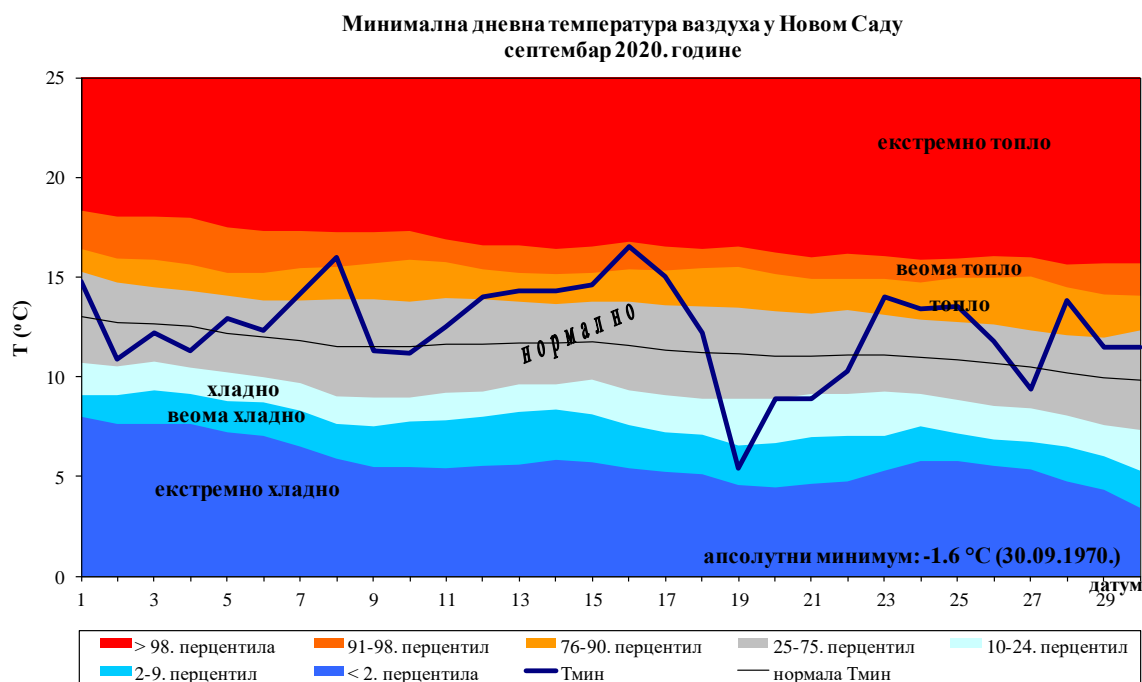

Прилог 16. Дневни ход максималне дневне температуре ваздуха и припадајући перцентили у Врању

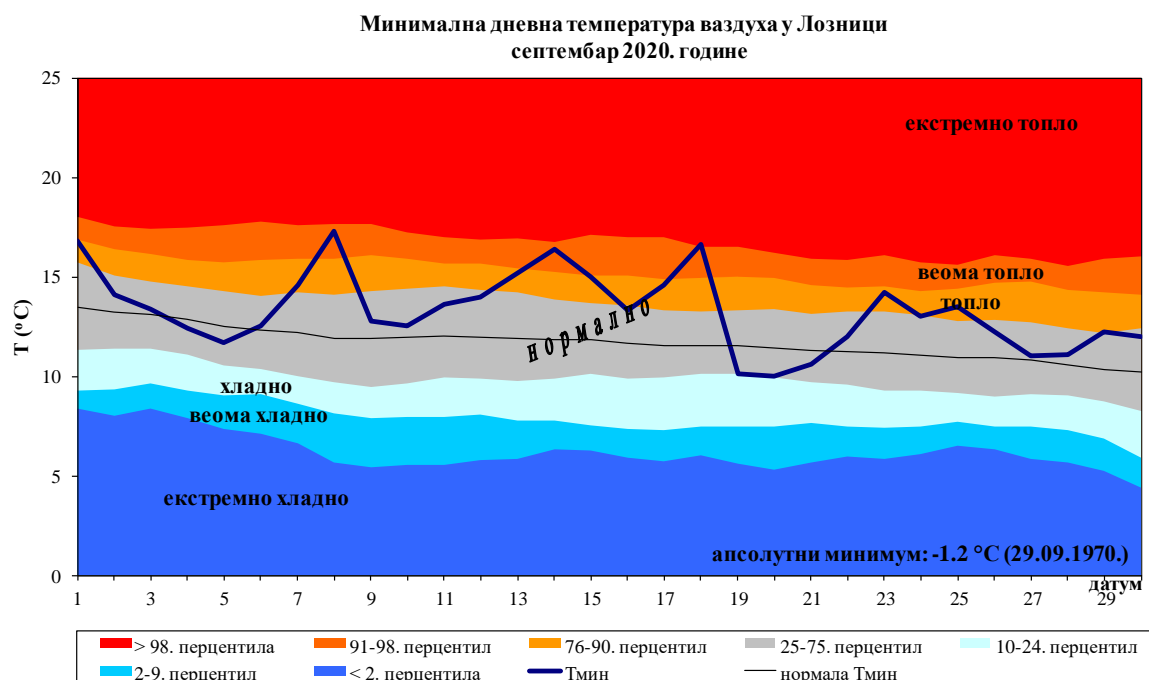
Минимална температура ваздуха

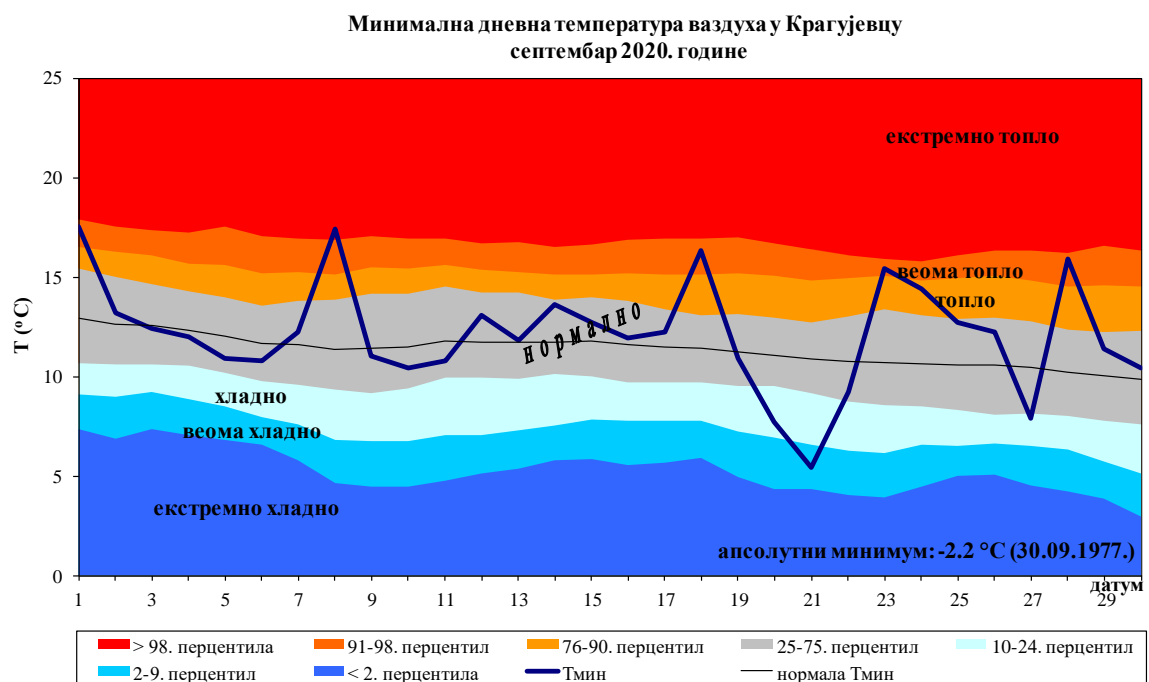
Прилог 17. Дневни ход минималне дневне температуре ваздуха и припадајући перцентили у Сомбору

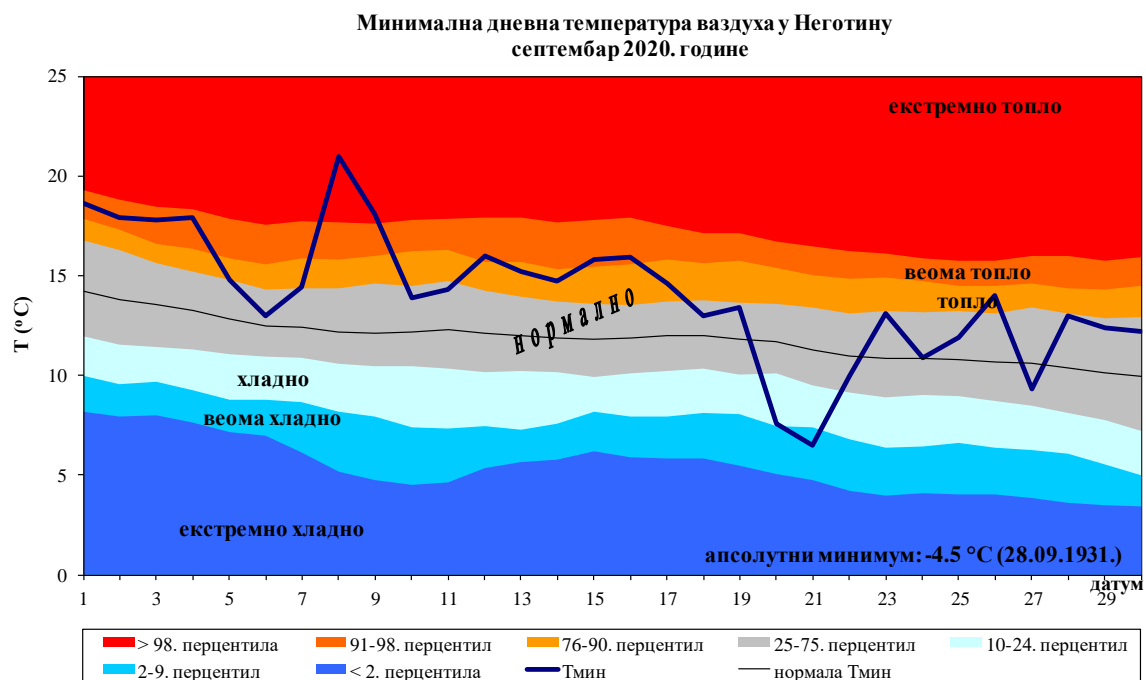
Прилог 18. Дневни ход минималне дневне температуре ваздуха и припадајући перцентили у Новом Саду

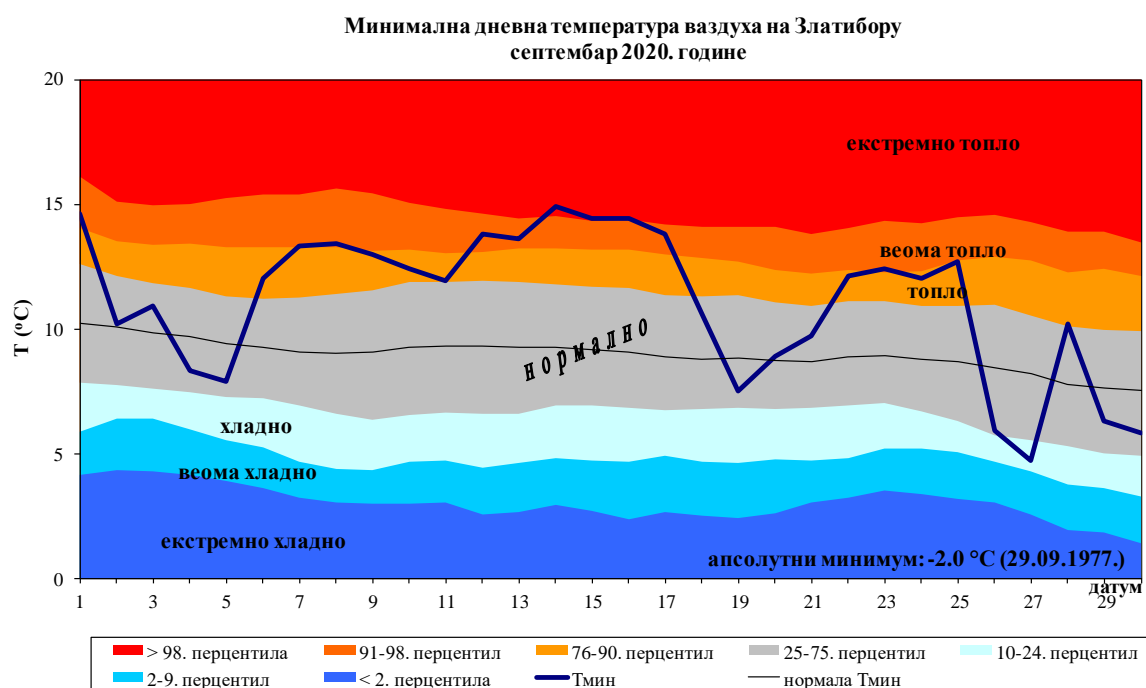
Прилог 19. Дневни ход минималне дневне температуре ваздуха и припадајући перцентили у Лозници

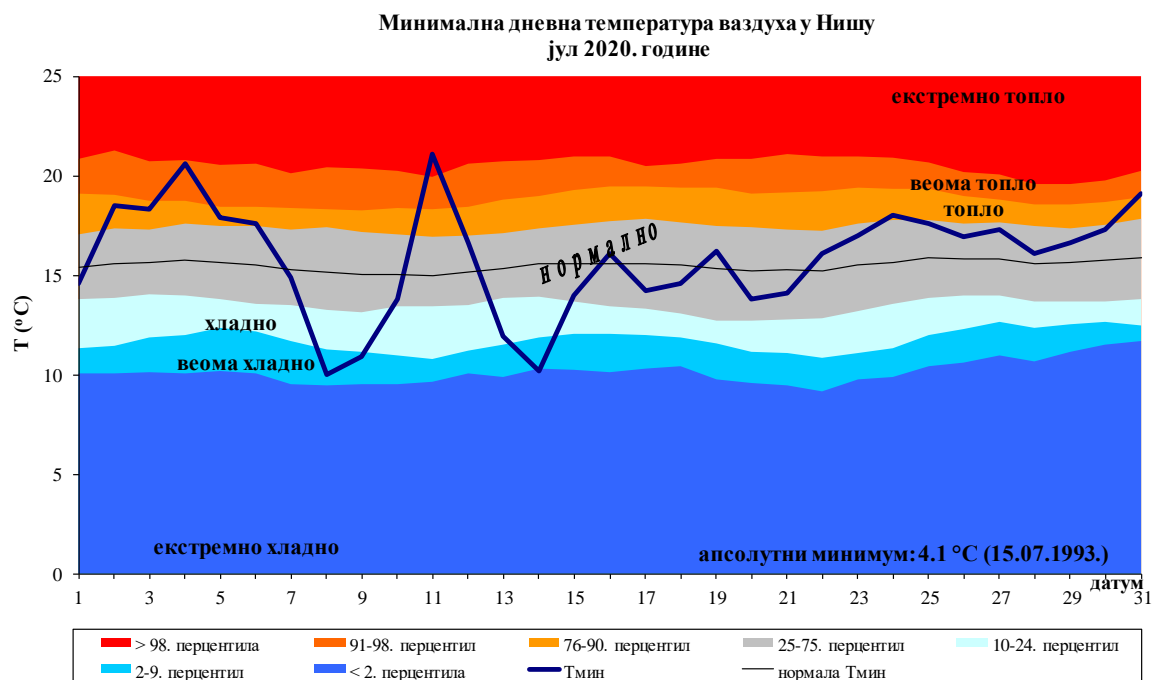
Прилог 20. Дневни ход минималне дневне температуре ваздуха и припадајући перцентили у Крагујевцу

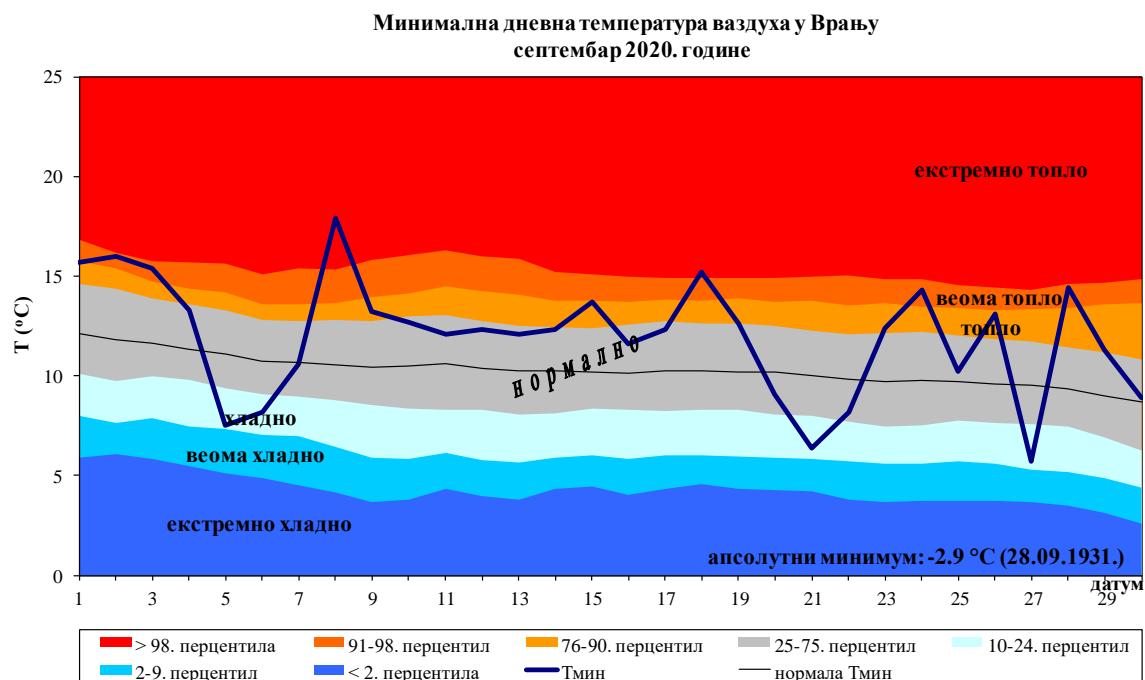
Прилог 21. Дневни ход минималне дневне температуре ваздуха и припадајући перцентици у Неготину

Прилог 22. Дневни ход минималне дневне температуре ваздуха и припадајући перцентици на Златибору

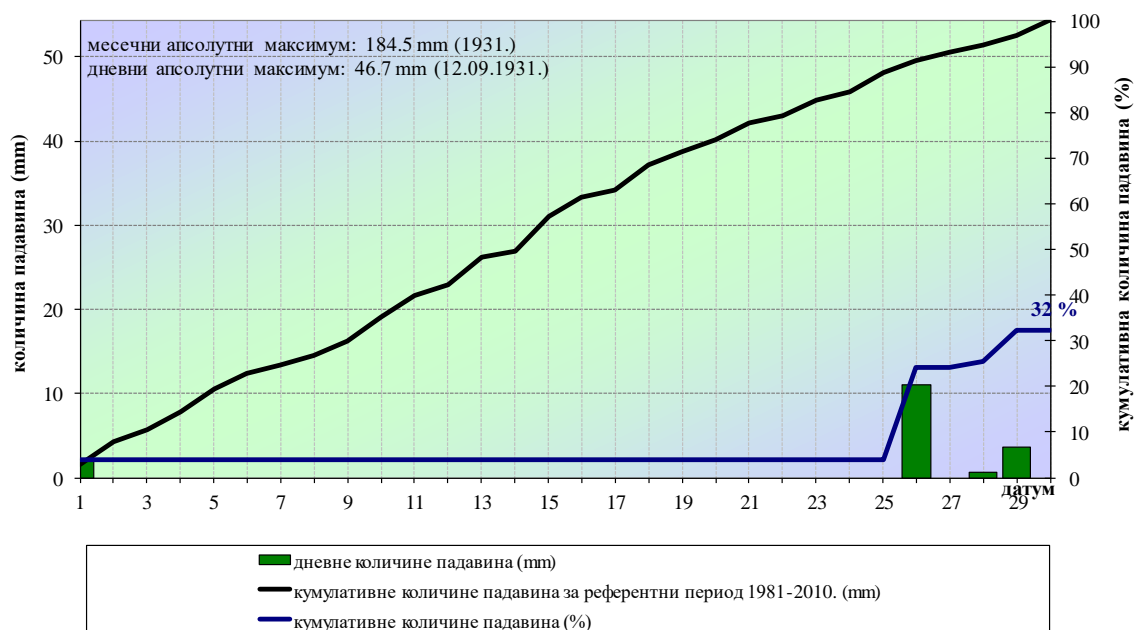
Прилог 23. Дневни ход минималне дневне температуре ваздуха и припадајући перценти у Нишу

Прилог 24. Дневни ход минималне дневне температуре ваздуха и припадајући перценти у Врању

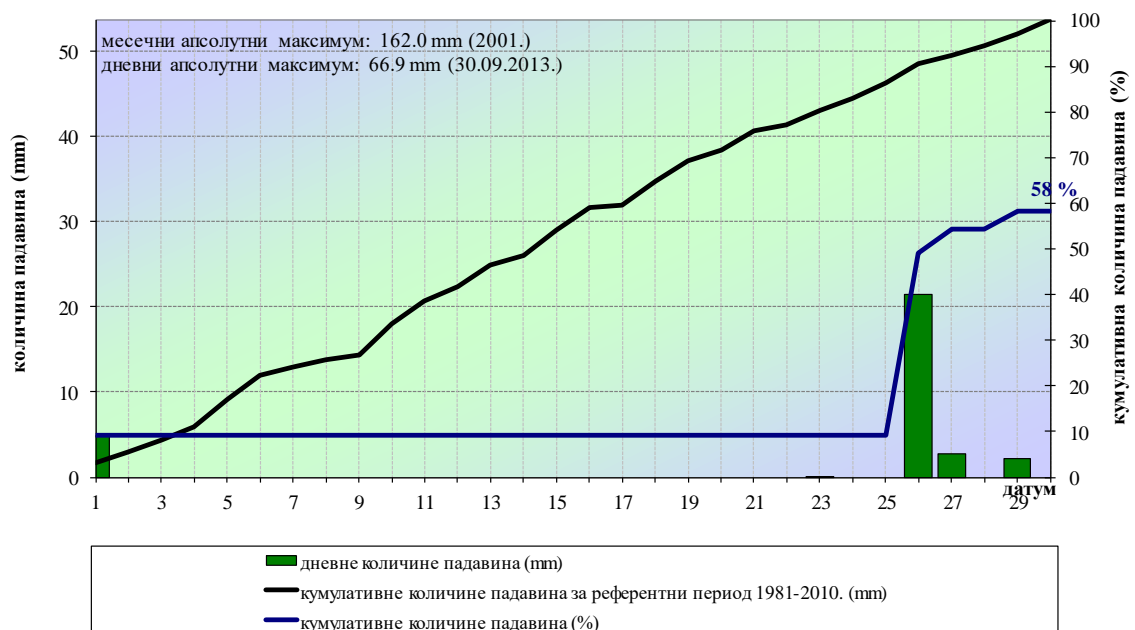
Падавине

Дневне и кумулативна количина падавина у Сомбору

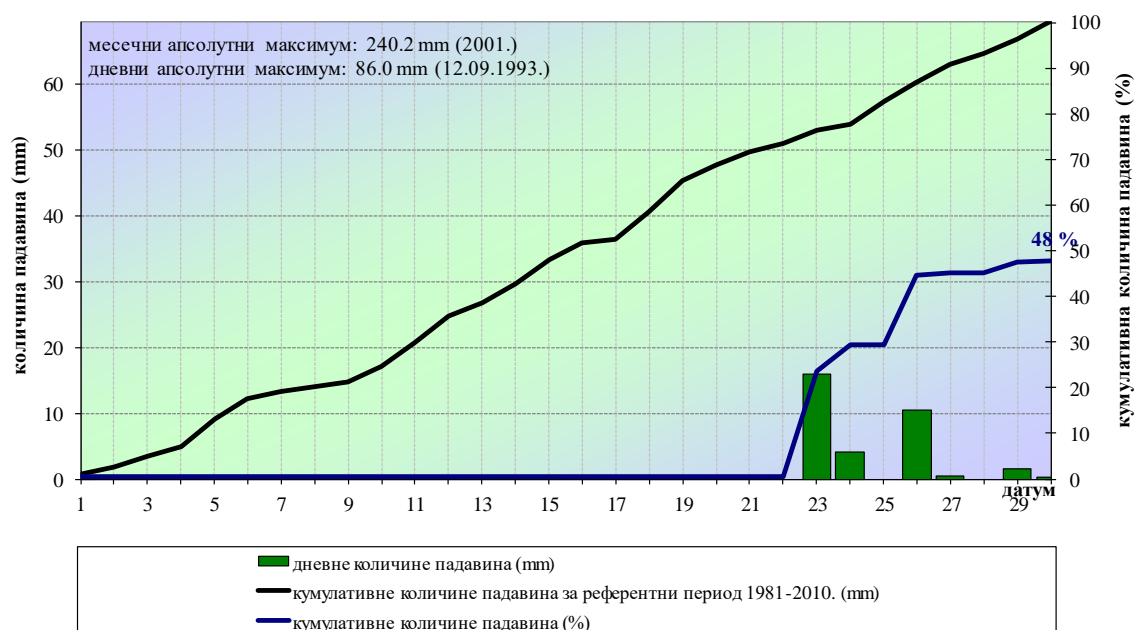
Прилог 25. Дневне и кумулативне количине падавина у Сомбору

Дневне и кумулативна количина падавина у Новом Саду

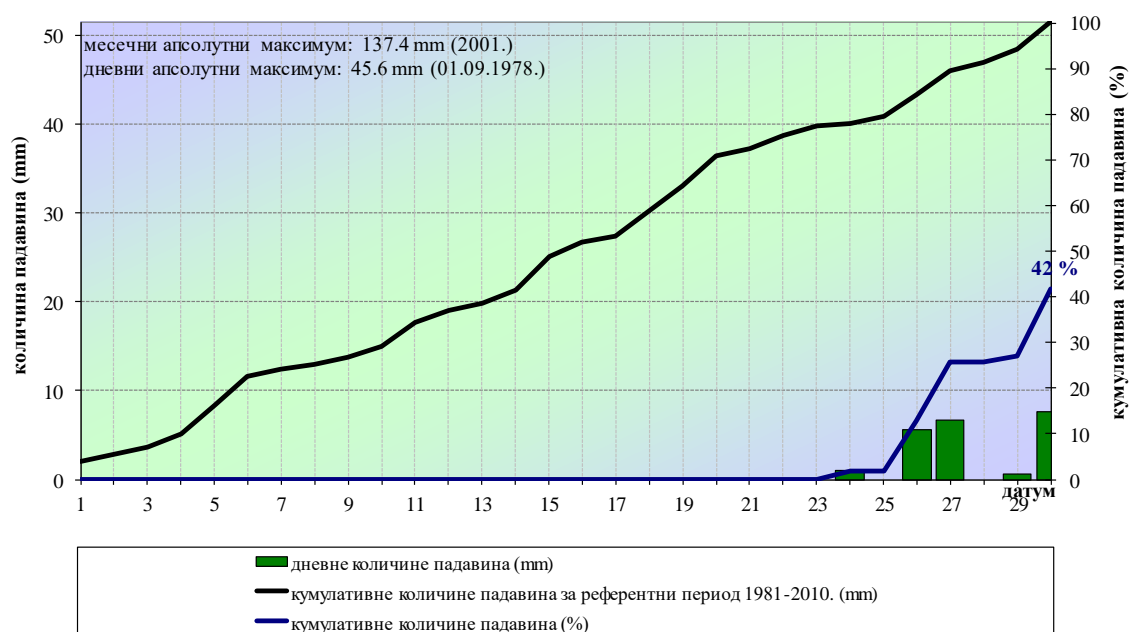
Прилог 26. Дневне и кумулативне количине падавина у Новом Саду

Дневне и кумулативна количина падавина у Лозници

Прилог 27. Дневне и кумулативне количине падавина у Лозници

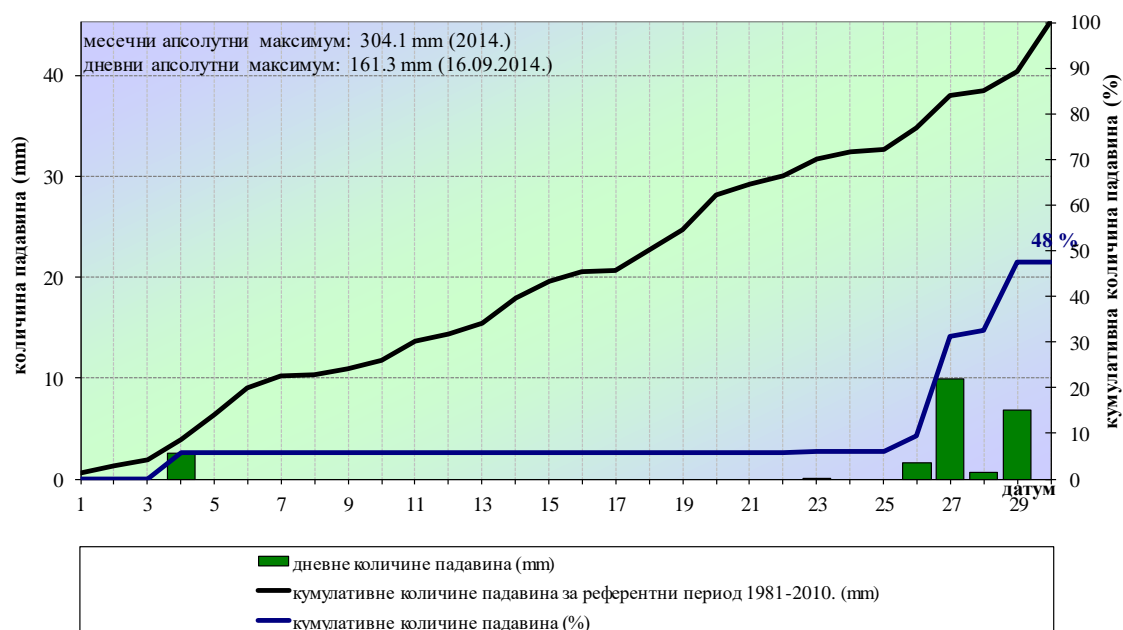
Дневне и кумулативна количина падавина у Крагујевцу

Прилог 28. Дневне и кумулативне количине падавина у Крагујевцу

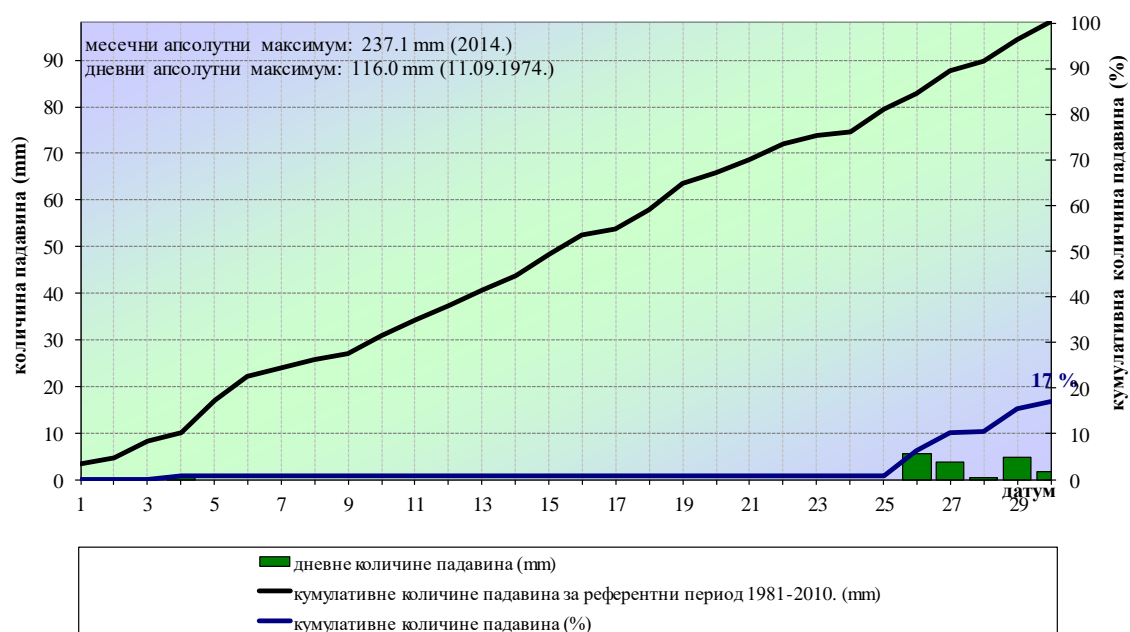

Дневне и кумулативна количина падавина у Неготину

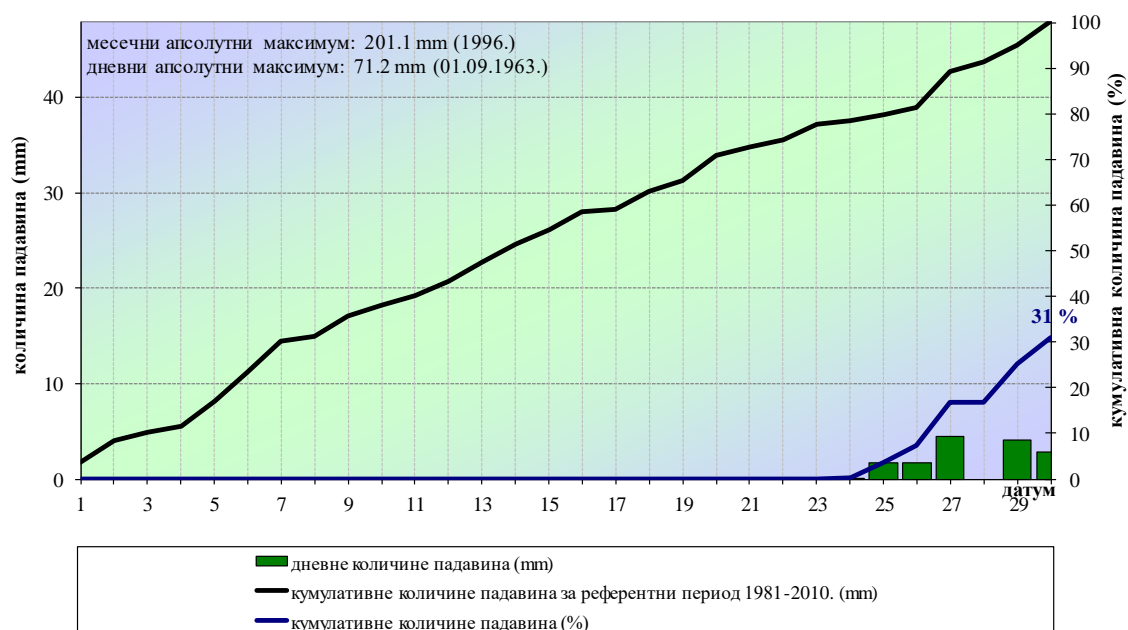
Прилог 29. Дневне и кумулативне количине падавина у Неготину

Дневне и кумулативна количина падавина на Златибору

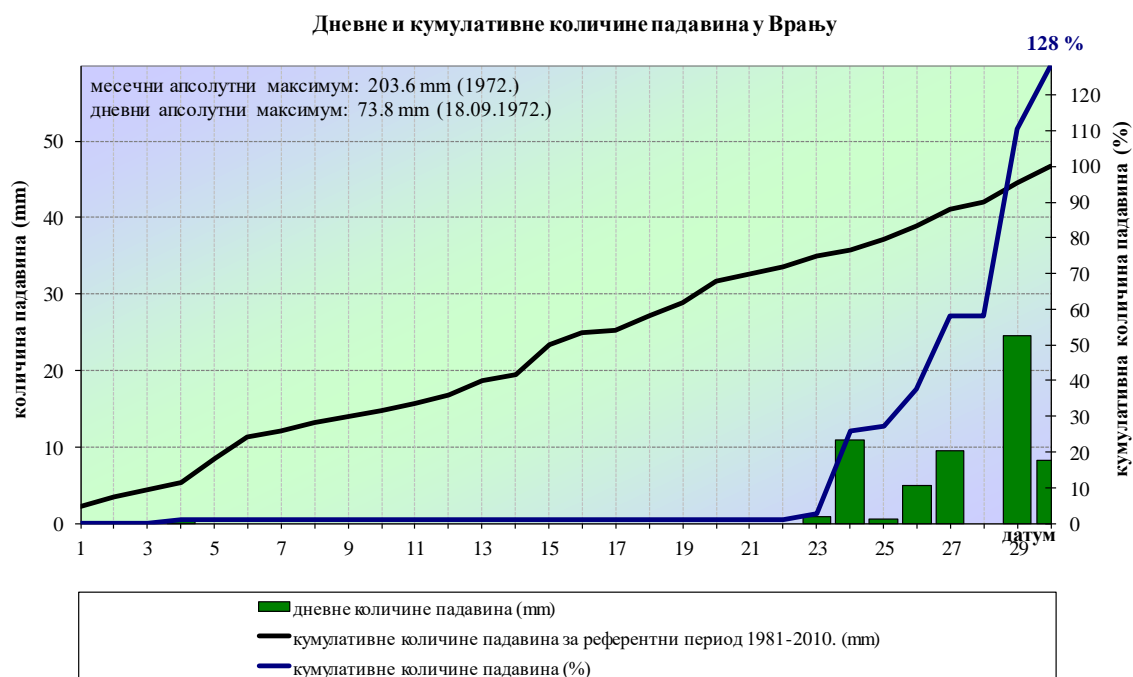

Прилог 30. Дневне и кумулативне количине падавина на Златибору

Дневне и кумулативна количина падавина у Нишу

Прилог 31. Дневне и кумулативне количине падавина у Нишу

Прилог 32. Дневне и кумулативне количине падавина у Врању